

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Išėivijos šviesuolė iš už marių – poetė
D. Lipčiūtė-Augienė – 10 psl.

- Kas pastatė Trakų pilį? – 2-3
- Užuoja... sau – 3
- Prezidentas Mozė – 3
- „Lietuvių dienos“, Čiurlionis, Kent State paroda Cleveland, OH – 4
- Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Griffith, IN ir Seattle, WA – 4-5
- Pamiršta istorija gali pasikartoti – 5
- J. Geniušas – dirigentas, įsimylėjęs džiazą – 6
- Šventadienis – 8
- Padėkime nelaimės užkluptai šeimai – 8-9
- Paskutinė kadencija (20) – 9

Valiutų santykis
1 USD — 2.65 LT
1 EUR — 3.45 LT

Lietuvių Fondas atšventė savo 50-ties metų sukaktį

Oak Brook („Draugo“ info) – Balandžio 14 dieną, šeštadienį, Lietuvių Fondo įkūrėjai, nariai, rėmėjai ir bičiuliai rinkosi į „The Hyatt Lodge“ (Oak Brook, IL) atšvęsti 50 metų Fondo sukaktį. Įkurtas 1962 metais per 50 savo gyvavimo metų LF parėmė įvairius projektus, tam skirdamas per 16,000,000 dol. Lietuvai atgavus nepriklausomybę 1991 metais, specialus LF narių suvažiavimas Lietuvos švietimo ir kultūros reikalams paskyrė vienartinę 1 milijono dol. dovaną iš pagrindinio LF kapitalo.

LF įkūrėjus, narius ir rėmėjus LF metiniame narių suvažiavime, vykusiame tos dienos ryte, pasveikino Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, JAV ambasadorė Lietuvai Anne E. Derse, vakarienės metu – LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis, LR užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio sveikinimą perskaitė užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius. „Jūsų skiriamos paramos dėka į bendrą lietuvišką veiklą buriasi po pasaulį pasklidę mūsų broliai ir seserys, puoselėjamas lituanistinis švietimas, o stipendijų programa ne tik padeda siekiant profesinių aukštumų, bet neretai ir ‘įteikia’ raktą į lietuviybę”, – rašoma A. Ažubalio sveikinime.

LF jubiliejinėje vakarienėje dalyvavo gausus Šiaurės Amerikoje dirbančių LR garbės konsulų būrys, Lietuvos ambasados JAV darbuotojai, naujas Lietuvos kultūros atašė JAV Evaldas Stankevičius, svečias iš Lietuvos – kultūros ministras Arūnas Gelūnas.

LF vakarienės metu buvo pagerbti vieni iš Fondo įkūrėjų ir pirmųjų jos narių dr. Antanas Razma, vyr. (k.) ir dr. Kazys Ambrozaitis.
Dainos Čyvienė snuotr.

Lietuvių Fondas yra vienintelė tokio masto išeivijos organizacija, siekianti finansiškai remti lietuvišką švietimą, kultūrą, mokslą, lietuviškos veiklos centrus JAV, Lietuvoje ir visame pasaulyje.

Rengiama konsulinė misija į Denver miestą

Čikaga (LR gen. konsulato Čikagoje info) – Lietuvos Respublikos generalinis konsulatats Čikagoje gegužės mėn. 24–27 d. organizuoja konsulinę misiją į Denver miestą, kurios metu konsuliniai pareigūnai priims LR piliečius ir lietuvių kilmės asmenis Latvių bendruomenės centro patalpose, adresas: 10705 West Virginia Ave., Lakewood, CO 80226. Konsulinės misijos metu bus priimami

prašymai ir dokumentai dėl pasų keitimo ir išdavimo, užsienyje sudarytų civilinės būklės aktų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, konsulinių pažymų išdavimo, LR piliečių, išvykusių iš Lietuvos ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui, gyvenamosios vietos deklaracijos, asmens grįžimo pažymėjimo išdavimo, LR pilietybės bei atliekami kiti konsuliniai veiksmai.

Lietuvos konsulinės misijos Den-

ver, Colorado valstijoje, darbo laikas bus skelbiamas Lietuvos generalinio konsulato Čikagoje, JAV interneto tinklalapyje: <http://www.chicago.mfa.lt>. Dėl išankstinės registracijos skambinti telefonu +312 397-0382, ext. 201, 203 arba rašyti elektroniniu paštu: admin@ltconschi.org. Taip pat galima registruotis JAV Lietuvių Bendruomenėje Denver, pirmininkė R. Anceravičienė tel. +720-289-5615.

LR garbės konsulai aptarė lietuvių kultūros klausimus

Oak Brook/Lemont (ELTA, „Draugo“ info) – Pirmą kartą Čikagoje vykusio Lietuvos Respublikos garbės konsulų, dirbančių Šiaurės Amerikoje ir Meksikoje, susitikimo metu aptarti lietuvių kultūros sklaidos ir kultūros paveldo Šiaurės Amerikoje išsaugojimo reikalai. LR ambasadoriaus JAV ir Meksikai Žygimanto Pavilionio teigimu, tokius klausimus suvažiavimui pasirinkti paskatino artėjantis Lietuvos pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai, suteikiantis Lietuvai naujas kultūros pristatymo užsienyje galimybes, ir nykstantis lietuvių kultūros paveldas: uždaromos lietuvių bažnyčios, nyksta meno ir istorinės vertybės, mažėja savanoriškai vertybes renkančių ir prižiūrinčių žmonių.

Suvažiavime, vykusiame balandžio 13–15 dienomis Oak Brook, IL, pranešimą skaitęs Lietuvos kultūros ministras Arūnas Gelūnas sakė, kad dėl sunkios finansinės padėties sumažėjęs finansavimas kultūros politikai užsienyje nereiškia, kad šalis turi atsisakyti savo kultūros politikos ambicijų. Ministras teigė matęs spragą ir nišą Lietuvos kultūros politikai Šiaurės Amerikoje. Anot jo, tinkamą Lietuvos dėmesį reikia skirti lietuvių kultūros paveldui saugoti ir šiuolaikiniam Lietuvos menui pristatyti. Pasak A. Gelūno, šią spragą užpildyti turėtų padėti neseniai darbą ambasadoje Washington pradėjęs Lietuvos kultūros atašė JAV Evaldas Stankevičius.

Užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius pabrėžė kultūros ir diplomatijos svarbą. Pasak Lietuvos ambasadorės Kanadoje Gintės Damušytės, toks susitikimas padės veiksmingiau naudoti ribotus išteklius kultūros sklaidai regione, geriau derinti kultūros programas ir projektus.

Balandžio 13 dienos vakarą LR garbės konsulai, svečiai iš Lietuvos ir kiti garbingi svečiai svečiavosi dr. Jono ir Terry Prunskių namuose. Priėmimo pas Prunskius metu LR ambasadorius Žygimantas Pavilionis (trečias iš k.) įteikė dr. Prunskiui (antras iš k.) raštą, kuriuo jis skiriamas LR garbės konsulu Aspen, Colorado.
Dalios Cidzikaitės nuotr.

Susitikimo metu sutarta bendromis pastangomis 2013 m. lapkritį Philadelphia mieste surengti „Lietuvos dienas“, kurių metų būtų pristatyta šalies kultūra, turizmo ir verslo galimybės. Taip pat sutarta, kad garbės konsulai atliks jų jurisdikcijoje esančių Lietuvai reikšmingų kultūros paveldo JAV ir Kanadoje objektų būklės įvertinimą. Susitikime taip pat tartasi, kaip geriau pasirengti rudenį JAV planuojamam Pasaulio lietuvių ekonomikos forumui.

Redakcijos žodis

Dėdami į laikraštį žinutes, kuriose rašoma apie lietuvaičių pasiekimus mokslo, ekonomikos, meno, sporto ar kitose srityse, kartais jas pavadiname Lietuvos garbės lenta. Smagu, kad beveik kiekviename „Draugo“ numeryje joje puikuojasi mūsų šalies gabūs, talentingi žmonės. Štai ir šiandien ji netuščia – Maskvoje vykusiame garsiaame tarptautiniame architektūros konkurse „ArchIP 2011“ lietuvių architektų studijos „Arches“ individualaus gyvenamojo namo projektas „Pušies šakos“ išrinktas geriausiu individualaus namo projektu, jam skirtas pagrindinis apdovanojimas. Norisi tikėti, kad tai – ne atsitiktinumas. Tokią nuostatą patvirtina ir kita džiugi žinia – pasaulyje garsiuose konkursuose pirmas vietas laimėjusių lietuvaičių gretas ką tik papildė „Holcim Inovacijų 2012“ konkurso trečios vietos laimėtojas architektas Povilas Čepaitis. Apdovanojimą lietuvaits kartu su bendramoksliais iš AA School of Architecture Londone gavo už savo baigiamąjį magistro darbą – veiksmingą sistemą „Cast on Cast“ sudėtingos geometrijos betoninėms detalėms gaminti.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikaitė@gmail.com Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė rainbow.vilnius@gmail.com Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisiikyti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Vilniaus centre sutikau rašytoją Petrą Dirgėlą. Susitikimo būta atsitiktinio, trumpo, lyg ir mažai reikšmingo, tačiau įsiminė net ir tos kelios minutės, praleistos šnekučiuojantis Gedimino prospekte. Rašytojas džiaugėsi, kad trys jo istoriniai romanai „Kūlgrinda“, „Joldijos jūra“, „Anciliaus ežeras“ ne tik išversti į latvių kalbą, bet jau ir išleisti Latvijoje, taigi prieinami latvių skaitytojams.

Rašytoją Dirgėlą visą laiką laikiau ir tebelaikau vienu iš giliausių, brandžiausių lietuvių istorinio romano kūrėjų. Tuos tris istorinius romanus, su kuriais dabar jau gali susipažinti ir broliai latviai, esu itin atidžiai perskaitęs. Skačiau rankose laikydamas pieštuką, kad čia pat galėčiau pasižymėti daugiausiai minčių sukėlusias vietas. Kūriniai man palikę gilų įspūdį. Spaudoje su Dirgėla paskelbiau ne vieną dešimtį išsamių, plačių pokalbių. Todėl nuoširdžiai džiaugiamasi, kad dešimtmečiais trukęs rašytojo triūsas, gilinantis į sudėtingą, tragišką Lietuvos istoriją, sulaukė pripažinimo ir Latvijoje.

Ir vis dėlto džiaugsmas buvo tarsi su ašaromis akyse. Rašytojas čia pat prisipažino, kad netikėtai prasiėdusi draugystė su latviais netikėtai nutrūko. Leidyklos vadovo, kuris domėjosi tokiais dalykais kaip istorija, jau nebėra. Tuo tarpu naujesiems savininkams rūpi, regis, visai kitos temos. O paties Dirgėlos jėgos nenumaldomai senka, jis jau suvokia, kad visų užsibrėžtų tikslų įgyvendinti nebepajėgs. Atsisveikindamas norėjęs prašyti dar vieno pokalbio. Tačiau rašytojas, lyg atspėdamas mano mintis, ėmė pasakoti, jog sveikata jau nebeleidžianti daug ir įtemptai rašyti, jog netrukus ir vėl ilgam išvažiuosias į gimtąją Žemaitiją, kur globoja savo seną motiną...

Išsiskyrėme dėl būsimo pokalbio nieko konkretaus nesutarę. Tegaliu apgailestauti: man trūksta „Joldijos jūros“ autoriaus patarimų. Trūksta paaškinimų pačiais aktualiausiais nūdienos klausimais. Rašytojas Dirgėla tiesmukiškai nėra atsakęs nė į vieną mano klausimą, tačiau jo išvalgos visuomet padėdavo geriau susigaudyti šiandieninėje lietuviškoje painiavoje. Turėtume prisipažinti: be Dirgėlos suvokimų lietuviška analitinė žiniasklaida – nepalyginamai skurdesnė, nykesnė, primityvesnė. Puikiai prisimenu jo esė „Improvizacija istorijos cimbolais“. Ten rasiite tokią pastraipą: „Anuomet asmeniniai ir grupiniai didikų interesai stebė LDK interesą. Dabar visokie – ‘beveik oligarchiniai’ – klanai valstybiniais interesais pavadina savuosius. Tada visuomenė taip degradavo, kad nebegalėjai rasti LDK preprezentantų. Dabar norinčių reprezentuoti tiek daug, kad sugebėjimais reprezentuoti mažai kas besirūpina.”

Kaip nepasimesti dabartiniuose lietuviškuose brūzgynuose? Štai kad ir toks, regis, nesudėtingas atvejis. Šių metų balandžio 10 d. Kaliningrade (buvusiame Karaliaučiuje) prasideda Michail Kostiajev teismas. Kostiajev – tai tas pats jaunuolis, kuris priešgyniavo Rusijos planams statyti atominę jėgainę Kaliningrado srityje (buvusioje Mažojoje Lietuvoje). Oficiali versija tokia: rusiška

Kas pastatė Trakų pilį?

GINTARAS VISOCKAS

Temidė pradėjo persekioti kategoriškai prieš atominių jėgainių statybas nusistačiusį jaunuolį, šis, nenorėdamas atsidurti už grotų, pabėgo į Lietuvą, čia paprašė politinio prieglobsčio, tačiau oficialusis Vilnius nesuteikė jam net teisės nuolat gyventi Lietuvoje ir netrukus išsiuntė atgal į Kaliningradą. O pakeliui į Kaliningradą Kostiajev buvo išlaipintas iš traukinio ir išvežtas į kalėjimą.

Kai kurie visuomenininkai Kaliningrade jau rengia piketus, kurių metu triukšmingai reikės paramą Kostiajev. Panašaus pobūdžio piketus planuojama sušaukti ir Vilniuje bei Rygoje. Kas dabar gali pasakyti, kokios laikysenos turėtų laikytis tie lietuviai, kuriems svarbūs ne asmeniniai, ne grupiniai, ne oligarchiniai, o valstybiniai interesai? Kuo mes turėtume laikyti Kostiajev – draugu, partneriu ar nežinia kokių tikslų siekiančiu rusu iš Kaliningrado?

Man teko su Kostiajev keltą kartų bendrauti Vilniuje, kol jis dar nebuvo išsiųstas iš Lietuvos. Esu išklausęs jo nuomonę, kodėl kaliningradiečiams nereikalinga Baltijos atominė jėgainė. Versija, kodėl jis persekiojamas Kaliningrado policijos, regis, logiška, įtikinama. Oficialios jo pasitraukimo iš Rusijos priežastys – taip pat tarsi nekelia rimtesnių abejonių. Jei mes nebepasitikime sava, lietuviška Temide, nenuostabu, kad rusai netiki rusiškos Temidės objektyvumu bei nešališkumu.

Ir vis dėlto... Kodėl Kostiajev buvo išsiųstas iš Lietuvos? Lietuvos slaptosios tarnybos nepasitikėjo šio jaunuolio nuoširdumu, įtarė jį turint negražių kėslų? O gal nueita pragmatiškiausiu keliu – nenorėta pyktis su Rusija? Tiesiog baimintasi, kad, Kostiajev suteikis prieglobstį, į Lietuvą pradės plūsti dešimtys, jei ne šimtai, rusų, kuriuos Maskvoje, Sankt Peterburge ar Nižnij Novgorode persekioja tendencingoji rusiška Temidė?

Čia būtų puiki proga prisiminti Vilniuje reziduojančių Gruzijos atstovų pasakojimų, kodėl po karinio Rusijos įsiveržimo į Gruziją jie neskubėjo remti į Lietuvą plūstančių savo tautiečių. Regis, Gruzijos ambasados elgesys privalėjo būti visai kitoks. Žvelgiant iš šalies, Gruzijos ambasada elgėsi nežmoniškai, vengdama bendrauti su gruzinių pabėgėliais, prašančiais politinio prieglobsčio Lietuvoje. Tačiau Gruzijos atstovai turėjo rimtų įtarimų, jog į Lietuvą plūste plūdo gruziniai, kurie tik dėjosį esą nuskriausti Rusijos. Iš tiesų tarp gruzinių pabėgėlių būta specialių siunčiamų provokatorių, kuriems Rusija buvo liepusi visomis priemonėmis priemonėmis diskredituoti Gruziją Vakarų šalių akyse. Taigi kai kurie nuolatinės teisės Lietuvoje gyventi siekę gruziniai tegalvojo, kaip mūsų žemėje iškirsti oficialųjį Tbilisį kompromituojančių šunybių.

Šio gruziniško komentaro nederą pamiršti, kai kalbama apie visų tautybių ir tikėjimų pabėgėlius, prašančius lietuvių užtarimo. Tokiais atvejais privalome būti itin budrūs. Juolab kad rusiškoje spaudoje esama

ir Kostiajev nepalankių tekstų. Pavyzdžiui, esama straipsnio, teigiančio, kaip šis vaikinys kadaise kalėjo Rusijoje visai ne dėl politinių įsitikinimų, kaip jis be didesnių skrupulų keisdavo politinius partnerius, bėgiojo iš partijos į partiją.

Taigi Kostiajev istorija – sudėtinga. Liūdniausia, kad mes greičiausiai niekad ir nesužinosime, ar pasielgėme teisingai, išsiųsdami vaikiną atgal į Kaliningradą. Juk nuoširdžių draugų buvusioje Mažojoje Lietuvoje mums verkiant reikia. Kad bent jau taip sparčiai ten nenykėtų likę prūsiškos, baltiškos kultūros pėdsakai. Kad turėtume bent bičiulių, kurie neleistų Tolminkiemio, kuriame gyveno, dirbo ir kūrė didysis Donelaitis, pavirsti pravoslaviška cerkve. Mes turėtume Kostiajev bent jau padėkoti, jog į Vilnių buvo atvykę keli jauni kaliningradiečiai, turintys savo privačią internetinę svetainę Amberkant.ru. Po jaunųjų kaliningradiečių apsilankymo toje internetinėje svetainėje atsirado objektyvus, išsamus fotoreportažas apie Vilniaus Genocido aukų muziejų. Ir apie KGB darbuotojų žiaurumus, ir apie šaudymo kamerą, ir apie miško brolius, siekusius laisvės okupuotai Lietuvai. Taip, Amberkant.ru negali pasigirti didele tiražu, tačiau informacija apie mūsų pokario kovas atsidūrė ne kur kitur, o rusiškoje informacinėje erdvėje.

Mes, lietuviai, dažnai mėgstame verkšlenti, kaip Lenkija, Rusija, Vokietija ir Baltarusija tendencingai aiškina mūsų istoriją, kaip piktybiškai kritikuoja mūsų politinius ar ekonominius planus, kaip apie lietuviškąjį charakterį skleidžia nebūtų pramanų. Kad meluoja ir teikia neteisingą informaciją, – pusė bėdos. Kur kas blogiau, kad mus apnikusios pasidavimo nuotikos. Mes, lietuviai, dažnųsyk vien tik skėščiojame rankomis, suprask, esame bejėgiai pasipriešinti antilietuviškai propagandai, sklindančiai iš kaimyninių šalių. Pikta, bet tokias nuotaikas dažnųsyk puoselėja net mūsų oficialūs valdžios pareigūnai, kurių pareiga, regis, ne vien tik pasakyti, kaip sunku šiandien būti lietuviu. Valdžia privalėtų ne tik ieškoti, bet ir rasti būdų, kaip galėtume bent jau labai skaudžiai nepralaimėti antilietuviškų informacinių karų.

Tokių priemonių esama. Apie vieną neleistinai apleistą barą sužinojau visai atsitiktinai, susitikęs su parlamentaro Gintaro Songailos vadovaujamos Lietuvių tautininkų partijos nariu Ričardu Garuoliu, kuris yra ir Gidų ir kelionių vadovų profesinės sąjungos pirmininkas. Jis papasakojo, kokia apgailėtina padėtis yra turizme. Mes džiaugiamės, jog sulig kiekvienais metais į Lietuvą atvyksta vis daugiau turistų, tačiau nė nepasidomime, ką tie turistai sužino apie mūsų šalį. O jie sužino daug neįtikėtinų dalykų. Pavyzdžiui, kad Trakų pilį pastatė lenkai, o Klaipėdos kraštą iš vokiečių atėmė agresoriai lietuviai. Šitaip sakydamas šiek tiek šaržuojų, tačiau tokia apvergtina padėtis išties egzistuoja. Kadangi turistai iš Lenkijos, Vokietijos ar Rusijos į Lietuvą dažnai atvyksta su... savais gidais, kurie tyčia ar nenorom, sąmoningai ar dėl žinių trūkumo iškraipo

Nukelta į 3 psl.

Netekome Vytauto Kamanto. Žmogaus, kurį, jeigu reikėtų apibūdinti keletu žodžių, labiausiai nusakytų žodžiai – „Jis be galo mylėjo Lietuvą.“

Apie Vytautą Kamantą būtų galima kalbėti labai daug. Apie jo darbą, pasišventimą, norą, kad viskas būtų daroma tik „vardan tos Lietuvos“. Tačiau jau kelios dienos manęs neapleidžia jausmas, kad su juo išėjo ne tik labai iškilus žmogus, bet tarsi pačios lietuviybės simbolis. „Tokių žmonių nedaug“, – jau seniai apie Vytautą pasišnekėdavome. Dėl to ir liūdna. Dėl to ir norisi užuojautą išreikšti ne vien jo artimiesiems, bet sau ir savo kartai – nes tokių, kaip jis, jau greitai nebebus.

Nesvarbu, kaip atrodo iš šalies, tačiau lietuviybė nėra lengvas užsiėmimas. Dienos, mėnesiai, metai, atimti iš šeimos, darbas, už kurį nemokama, žinoma, džiaugsmas, jei tas darbas pasisekė. Tačiau kaip dažnai būdavo, kad geri norai sulaukdavo piktų atsiliepimų, o šalia buvę draugai tapdavo priešais.

Vieną kartą Vytauto paklausiau, kas jam padėjo tiek metų nenusivilti lietuvybe ir dešimtmečiais nenusigręžti nuo to, nuo ko nemaža dalis jaunesniųjų nusigrėždavo jau po pusmečio. „Idėja. Mane visą laiką palaikė noras dirbti dėl laisvos Lietuvos“,

Užuojauta... sau

AUDRONĖ SIMANONYTĖ

– išgirdau tuomet atsakymą. Atsimenu, tą patį sakė ir mano tėvai, kai paklausiau, kas jiems padėjo nepalūžti kalėjime. „Idėja.“

Kalbėdami apie išeiviją Amerikoje, turime pripažinti, kad jos auksniai laikai jau praėjo. Ir jeigu savo gausumu paskutinė emigracijos banga nenusileidžia ankstesniosioms, ji nusileidžia lietuviškumo kokybe. Ne kartą girdėjome priekaištus, kad mūsų karta, atvažiavusi čia, ne tik kad labai mažai sukūrė, bet net nesugebėjo išsaugoti didelės dalies to, kas buvo sukurta tokių kaip Vytautas Kamantas. Iš pradžių nenorėjome to pripažinti, vėliau prie tokių priekaištų pripratome, tačiau širdyje tikėjome, kad viskas yra ne taip ir kad kada nors mes tai įrodysime. Kol galiausiai susitaikėme ir supratome, jog šis priekaištas yra net ne priekaištas, o paprasčiausia realybė.

Galime kiek norime samprotauti apie pasikeitusias gyvenimo sąlygas,

iššūkius, tikslus ir vertybes. Galime teisintis visur esančiu internetu, kuris Lietuvą mums atneša į namus. Galime save apgaudinėti, tačiau kai išeina tie, kurie sukūrė šiuos namus, nori nenori imi mąstyti – ar kada nors galėsi atsimokėti tuo pačiu? Ir atsakymas ateina pats savaime: kažin.

Nežinau, ar esame blogesni už savo vyresniusius. Blogis – reliatyvi sąvoka, pasakytų koks nors filosofas. Bet tikrai esame kitokie. Su kitokiu pareigos jausmu, su kitokiu požiūriu į tai, ko reikia ir ar apskritai reikia. Netgi su kitokiu lietuviškumo supratimu, jeigu tik „kitoks“ šiame kontekste nereiškia „jokio“.

Dėl to širdyje jaučiu sunkiai nusakomą jausmą – tarsi užuojautą sau. Kad išeinant žmonėms, kurie mums buvo pavyzdžiu, vis mažiau belieka vilties, kad kas nors iš mūsų bus toks kaip jie. Ir kaip save beįtikinėtume, kad kai kurios vertybės pasaulyje pa-

sikeitė, vieną dieną turėsime pripažinti, kad jos nepasikeitė, o tiesiog yra prarastos.

Atsimenu, dažnai tarpusavyje pajuokaudavome dėl išeivijos vyresniųjų naivumo, dėl jų susikurto idealizuotos, beveik nerealaus Lietuvos paveiklo, dėl nuostatų, kurios mums kartais atrodydavo keistos. Ir tik bėgant metams ėmėme suprasti, kad šiame pasaulyje išsaugoti nepalies-tus kai kuriuos dalykus yra ne naivumo ir silpnumo, o atvirkščiai – stiprybės reikalas. Ir kad meilė Lietuvai bei jos žmonėms yra vienas iš jų.

O dabar reikės susitaikyti su tuo, kad sumažėjo dar vienu telefono numeriu, kurį surinkęs išgirdavai žvalų (tuo labiau, kad jau seniai žinojai to žvalumo kainą), malonų balsą, visuomet pasirengusį tau padėti, išklausyti, pasidalinti patarimu, galų gale – pasakyti, kad ir šitos problemos yra išsprendžiamos, kad ir tie žmonės ne tokie blogi...

Sukasi gyvenimo ratas. Mūsų kelyje atsiranda nauji žmonės. Tačiau vieną dalyką man padaryti vis dar labai sunku – ištrinti tą telefono numerį, kurio, žinai, jau niekada neberinksi.

Isėkitės ramybėje, Vytautai. Mums Jūsų labai trūks.

Audronė Simanonytė – savaitraščio „Amerikos lietuvis“ žurnalistė.

Kas pastatė Trakų pilį?

Atkelta iš 2 psl. lietuviškos istorijos faktus. Lenkai taip lengvai neįsileidžia lietuvių gidų. Lenkijoje kiltų tarptautinis skandalas, jei Seinuose ar Punske turistų grupei savas tiesas dėstytų lietuvis gidas. Lenkai ypač nedovanotų akibrokšto, jei lietuvis gidas Seinuose ar Punske primygtinai pabrėžtų šių miestelių lietuvišką kilmę.

Įvairūs apribojimai svetimtaučiams gidams taikomi ir visose kitose aplinkinėse šalyse. Savo istoriją gerbiančiose šalyse bet kas negali tapti gidu. Prieš tapdami profesionaliais gidais turistinių grupių vadovai privalo išlaikyti sudėtingus egzaminus, kurių metu nuodugnai patikrinamos jų istorinės žinios. O svetimtaučiams gidams taikomi griežti teisiniai apribojimai, nes čia įsipina ir „finansinis aspektas“. Lenkija suinteresuota, jog visos lėšos už vadovimą turistinėms grupėms byrėtų tik į lenkų gidų kišenes. Mes juk apsimetame esą tokie turtingi, kad pelnu iš turizmo esame linkę dalintis ir su kaimyninių šalių gidais.

Tai, ką apie egzistuojančią padėtį papasakojo Gidų ir kelionių vadovų profesinės sąjungos pirmininkas Garuolis, liūdnei nustebino. Užuoat pasistengę, jog iš Lietuvos turistai namo grįžtų kuo giliau susipažinę su tragiška Lietuvos istorija, mes dažnysyk elgiamės taip, tarsi mums nė motais, kas iš tiesų pastatė įspūdingą Trakų pilį. Užuoat atvykstančius turistus sudominę lietuvišku uni-kalumu, mes neišnaudojame net šios mūsų ir tik mūsų rankose esančios padėties. O dabar Vokietijoje, Lenkijoje, Baltarusijoje ir Rusijoje daugėja žmonių, kurie net po viešnagės mūsų žemėje lieka susipažinę tik su lenkiškomis, vokiškomis ar baltarusiškėmis versijomis.

Kas tai? Abejingumas, nuovargis, kvailumas, patriotizmo stoka? Įdomu, kaip šią nuostatą apibūdintų rašytojas Dirgėla, puikių istorinių romanų autorius.

Internetas vokiečių kalba pateikia daugiau kaip 5,000 straipsnių apie naują Vokietijos prezidentą Joachim Gauck – buvusį evangelikų kunigą, gulago kalinio sūnų, žmogaus teisių gynėją, *Stasi* archyvo steigėją ir vadovą. Iš kelių didžiuosiuose laikraščiuose paskelbtų straipsnių filosofinių užmoju ir politologinėmis išvalgomis išsiskiria Heribert Prantl komentaras, paskelbtas populiaria-me Vokietijos dienraštyje Sueddeutschezeitung.de. Siūlome skaitytojams kiek sutrumpintą straipsnį.

Tiek daug buvo kalbėta ir rašyta, kad Vokietija dabar būsianti „labiau protestantiška“, jog nejučiomis žvilgsnis krypta į bažnytinį kalendorių. Pažymėtina, jog ketvirtasis Gavėnios sekmadienis – būtent tą dieną buvęs kunigas buvo išrinktas vienuoliktuoju federaliniu prezidentu, – vadinasi Laetare. Tai reiškia „Džiaukitės!“ Šis šūkis – iš to sekmadienio evangelikų ir katalikų liturgijos pradžios. Krikščionių demokratų sąjunga, Krikščionių socialinė sąjunga, Socialdemokratų partija, Žalioji ir Laisvoji demokratų partija šį šūkį sekuliarizavo. Beveik visi džiaugėsi: tie, kurie nelabai džiaugėsi, balsuodami susilaikė. Garsioji Hernhut pietietiško protestantų bendruomenė tą sekmadienį buvo pasirinkusi Biblijos citatą: „Neužmiršk, kad ši tauta yra tavo tauta.“ Aišku, kaip teologas, Gauck žino, jog tuos žodžius Mozė ištare Dievui, o ne atvirkščiai. Per dvejus metus, praėjusius nuo to laiko, kai Gauck siekė prezidento posto, jam ėmė priskirti Mozės politikoje jėgas, žmogaus, kuris sugeba vadovauti tautai sunkiais laikais.

Politinis vedlys, kelrodis? Gauck pakankamai pasitiki savimi ir nuoširdžiai džiaugiasi, kad iš jo tiek daug tikimasi. Jis mano, jog galės būti tuo vedliu, daugelis vokiečių mano taip pat. Norėtusi po patirties su abiem prezidento pirmtakais, jeigu tektų Gauck nusivilti, kad tas nusivylimas nebūtų didelis.

Prezidentas Mozė

IRENA TUMAVIČIŪTĖ

Kelerius paskutinius metus Gauck daug keliavo po šalį. Kalbėdamas susitikimuose jis pats laikė save „misionieriumi demokratijos reikalais“. Tai – visiškai neblogas federalinio prezidento pareigų apibūdinimas, galintis tapti geru sėkmingo prezidentavimo pagrindu visų pirma dėl to, kad Gauck yra apdovanotas ypatingu talentu: jis pasitiki ne tik savi-mi, jis tiki, kad ir žmonės kažką gali, jis įteigia jiems atsakomybę. Taip jis elgėsi, vadovaudamas *Stasi* archyvui – tikėdamas žmonių gebėjimu mokytis, taip pat tų, kurie VDR laikais buvo *Stasi* bendradarbiai. Žmonių su tokia praeitimi jis buvo įdarbinęs tarnautojais ir darbininkais ir ne karto nenusivylė.

Bendražygių nuomone, Gauck sugeba suteikti žmonėms jėgų, nes jais pasitiki. Kad iš to pasitikėjimo išaugtų visuomeniškai veiksminga jėga – tai iš tiesų galėtų tapti prezidento uždaviniu. Daugelis politikų nepasitiki savo rinkėjais. Gauck yra ne toks. Jis mano, jog visuomenė gali įveikti įvairiopą susiskaldymą: į turtingus ir neturtingus, į senuosius ir naujuosius piliečius (buvusius VFR ir VDR piliečius – I. T.), į turinčius darbą ir bedarbius. Gauck tiki, jog demokratijos esmė yra tai, kad ateitis kuriama bendromis jėgomis, o ne tai, kad jos kūrimą atiduotume išrinktiems politikams. Gauck galėtų tapti prezidentu, kuriam lengviau pavyktų suteikti tikrąją prasmę gremėzdiškai sąvokai pilietinė visuomenė. Jeigu tai yra laisvės jėga, į kurią Gauck mėgsta nurodyti, tada džiaugsimės jos veikimu.

Demokratijos reikia mokytis kiekvieną dieną, ne tik per rinkimus. Gauck moko, jis skelbia demokartijos idėjas. Ir vėl susiduriame su pre-

zidentu, kuris esą yra didelis protestantas. Klysta tie, kurie mano, jog jis, kad ir kur eidamas, kad ir ką darydamas, vis cituos Dievą ir Bibliją. Federalinis prezidentas Johannes Rau, nebūdamas teologas, tai darė tikrai dažniau, negu tai darys Gauck. Prezidentas Gauck šalies nepavers evangelikų klebonija. Jis nestiprins nuvalkiotų nuomonių ir prietarų apie protestantizmą.

Gauck nemano, jog pasaulis yra ašarų pakalnė. Darbo jis nelaiko savitiksliu ir vieninteliu gyvenimo turiniu, jis nėra žmogus, kuris kiekvieną malonumą laikytų nuodėme. Gauck nėra surūgęs ir sausas, jis yra kupinas gyvenimo džiaugsmo žmogus. Kas norėtų jį pavaizduoti kaip protestantą, turėtų jį vaizduoti kaip baroko dvasios protestantą. Tam tik-tų ir jo kalbėjimo maniera – net kuklus būdamas išsaugo patosą, tam tik-tų ir jo mėgstama iškilių minčių raiška, vaizdingos puošmenos, pamėgti gražūs epitetai. Prisiminus pamokslininkų istorijas, Gauck kalbėjimą būtų galima lyginti su didžiojo katalikų pamokslininko Abraham a Sancta Clara žodžių galia (1644–1709), katalikų kunigas ir rašytojas, palikęs 600 kūrinių, žymiausias vokiečių katalikų pamokslininkas ir baroko epochos poetas –I. T.). Sąsajos su šiuo pamokslininku blykstelėjo ir trumpoje Gauck kalboje tuoj po jo išrinkimo prezidentu.

Vienas politikas, prieš pat balsavimą su Gauck kažką nuodugnai aptaręs, vėliau pasakojo, paveiktas įspūdis: „Nors po pusvalandžio jau nebežinojau, ką jis buvo pasakęs, bet buvo gražu.“ Prezidentavimas truks ilgiau nei pusvalandį, Gauck turės laiko padaryti daugiau, negu tik gražiai kalbėti. Vokietija džiaugiasi prezidentu, į kurį malonu žiūrėti.

Irena Tumavičiūtė – Lietuvos publicistė, filologė, vertėja, Lietuvai pagražinti draugijos narė.

TELKINIAI

Cleveland, OH

„Lietuvių dienos“, Čiurlionis, Kent State paroda

„Lietuvių dienų“ Cleveland LB valdybos dalis: spec. projektų narės S. Lebeliūnaitė ir V. Motiejūnienė, vicepirmininkė Zita Masčinskienė. Garbės narys dr. V. Stankus; Cleveland LB pirmininkas Algis Gudėnas. Priekyje stovi vicepirmininkės Zitos Masčinskienės anūkėlė Lidia Masčinskaitė.

V. Nasvytis; Kent State University vyr. archyvarė Cara Gilgenbach, prelegentas prof. dr. Stasys Goštautas, KSU lituanistinės programos pirmininkas dr. V. Stankus, Cleveland LB pirmininkas Algis Gudėnas, Lietuvių klubo (Lietuvių namų ir centro) pirmininkė Rūta Degutienė.

Dalis Čiurlionio parodos eskizų Kent State University parodoje. V. Stankus nuotr.

DR. VIKTORAS STANKUS

JAV LB Cleveland apylinkės rengiamų tradicinių „Lietuvių dienų“ rėmuose 2011 m. spalio 22–23 d. vykę renginiai: Mikalojaus K. Čiurlionio (1875–1911) mirties šimtmečio minėjimas, prof. Stasio Goštauto paskaita, pianisto dr. Gabrieliaus Alekno Čiurlionio kūrinių atlikimas ir Kent State University (KSU) lietuviškų archyvų paroda, skirta Čiurlioniui, – buvo turiningi ir įdomūs.

„Lietuvių dienas“ šeštadienį, spalio 22 d., Šv. Kazimiero parapijos auditorijos scenoje atidarė Cleveland apylinkės pirmininkas Algis Gudėnas, pakvietęs Kent lituanistinės programos pirmininką dr. Viktorą Stankų trumpai pristatyti Kent State University (KSU) lituanistinio archyvo parodą ir KSU specialių kolekcijų ir bibliotekos vyr. archyvarę Cara Gilgenbach, kuri sklandžiai pristatė archyvus ir jų apimtį. Jos KSU Libraries dekanas – James K. Bracken.

Apie Čiurlionio gyvenimą, jo išskirtinę tapybą išsamiai ir įdomiai susirinkusiems papasakojo iš Boston atvykęs mokslininkas, prof. dr. Stasys Goštautas. Jis yra eseistas, ispanų ir Pietų Amerikos literatūros žinovas, meno ir literatūros kritikas, rašantis straipsnius lietuvių ir anglų kalbomis, didingos 560 psl. knygos „Čiurlionis: Painter and Composer. Collected Essays and Notes“ autorius ir redaktorius. Gimęs Lietuvoje 1939 m., jis gyveno Vokietijoje, studijavo Kolumbijoje, Pietų Amerikoje, vėliau – Harvard, Fordham universitetuose, New York University apgynė doktoratą iš ispanų ir Lotynų Amerikos literatūros, dėstė Boston University ir University of Texas, taip pat Wellesley College. Meniška papuoštoje scenoje su didingu M. K. Čiurlionio atvaizdu prof. Goštautas savo turiningoje paskaitoje, tuo pat metu ekrane rodydamas Čiurlionio kūrinių atvaizdus, atskleidė Čiurlionio gyvenimo ir kūrybos kelią.

Jaunos kartos iškylus pianistas dr. Gabrielius Alekna baigė Lietuvos muzikos akademiją, Juliard mokykloje New York apsigynė daktaro laipsnį. Pasirodė kaip solistas su Juliard orkestru ir Amsterdam New York simfoniniu orkestru, Vienos

Musikverein su Vienos radijo simfoniniu orkestru. Dr. Alekna yra laimėjęs per tuziną pirmų vietų abiejuose Atlanto pusėse. 2005 m. laimėjo antrą vietą Tarptautiniame Beethoven fortepijono konkurse Vienoje.

Dr. Alekna itin įdomiai pasakojo apie Čiurlionio sukurtas atskiras kompozicijas, jų prasmę, po to meistriškai, grakščiais judesiais perteikė jų muzikinę dvasią. Užburti klausytojai galėjo susidaryti Čiurlionio muzikinio talento vaizdą, klausydamiesi kūrinių: „Lietuviška pastoralinė“, „Lakštingala“, „Lietuva, Tėvyne mūsų“, „Jūra“ (mažų peizažų ciklas) ir kt. Buvo įdomu klausyti Anatolij Senderov muzikos, sukurtos pagal Čiurlionio devynis nupieštus eskizus, pradedant vinjete liaudies dainai, toliau keliaujant iki „Gintaro rūmų“, baigiant „Demonu“. Eskizų vaizdai švietė scenos ekrane.

Po koncerto žiūrovai turėjo galimybę apžvelgti KSU lietuviškų archyvų parodą. Buvo įdomu sužinoti, kad pedagogui Juozui Masilioniui, ieškojusiam tam tikrų metų originalių „Varpo“ laidų, reikėjo kreiptis į KSU lietuviškus archyvus, kad tos laidos būtų išsaugotos ateinančioms kartoms.

Taip pat buvo įdomu sužinoti iš parodoje rodytos Jono Rimašausko knygos „Žydų gelbėtojai“ („Versus aureus“, Vilnius, 2008; išleista apie 50 metų po autoriaus mirties), 1951 m. birželį suruošusio „Genocido“ parodą Cleveland, Ohio, kurią ALT’as parodė visoje Amerikoje, kad knygoje perspausdinti 300 surinktų liudijimų apie tai, kaip lietuviai gelbėjo žydus, buvo paimti iš originalų, saugomų Rimašausko archyve KSU.

Medžiagos (lietuviškų knygų ir meno albumų apie Čiurlionį, dr. Šliūpą, Kudirką, J. Masilionį ir kt.) parodai atranką ir atvežimą iš KSU atliko dr. Jolita Kavaliūnaitė. Parodą sudarė KSU archyvų vyr. specialistė Cara Gilgenbach, bibliotekininkė Amanda Faehnel, Cleveland Lietuvių namų centro pirmininkė Rūta Degutienė ir KSU Lituanistinės programos pirmininkas dr. Viktoras Stankus.

Sekmadienį per „Lietuvių dienų“ šv. Mišias giedojo choras „Exultate“. Po Mišių toliau vyko paroda, bendrauta su prof. Goštautu.

Griffith, Indiana

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Minėjimas pradėtas su JAV ir Lietuvos himnais. Minėjimo dalyvius pasveikino ALT’o Lake apskrities skyriaus pirmininkas Justin Jugiella ir LB East Chicago apylinkės pirmininkė Birutė Vilutienė. Seselė Janina Galubickytė sukalbėjo maldą už žuvusius už Lietuvos laisvę.

Paskaitą skaitė Angelė Kavakienė.

Paskaitininkė Angelė Kavakienė trumpai apžvelgė Lietuvos istoriją ir jos dabartinę padėtį. Angelė, Lietuvių verslo tarybos prezidentė, yra „Food Depot International“ savininkė. Jos vadovaujama įmonė importuoja daug maisto produktų iš Lietuvos, kurių galima nusipirkti Čikagoje ir jos apylin-

kėse, tiesa, Indiana valstijoje jų dar negalima nusipirkti.

Muzikinę programą paruošė ir atliko Algimantas ir Ligita Barniškiiai. Buvo atlikti Mikalojaus K. Čiurlionio preliudai, skaitoma poezija. Barniškiiai taip pat atliko keletą senų lietuvių liaudies dainų, pastaruoju metu labai retai kur girdimų.

Mildred Jugiella paruoštas rezoliucijas pristatė Justin Jugiella. Šios rezoliucijos bus pasiūstos atitinkamiems JAV valdžios atstovams.

Minėjimo dalyviai buvo pavaišinti gardžiais lietuviškais patiekalais, o Angelė Kavakienė atvežė didžiulį šakotį Lietuvoje pagamintą, kuris buvo išdalintas visiems svečiams.

Po oficialios minėjimo dalies skambėjo dainos, vyko šokiai.

Korespondentė

Dalis minėjimo dalyvių American Legion Griffith Post salėje. Priekyje – Vytautas ir Aldona Markevičiai.

Seattle, WA

Nepriklausomybės dienos minėjimas

VILIUS ŽALPYS

Praleidęs kelyje daugiau kaip 3 valandas, atvykau į Seattle, likus vos 10-čiai minučių iki Lietuvos Nepriklausomybės dienos minėjimo pradžios. Skubiai, tiesiog šalia automobilio pakeitęs kelionės drabužius į kostiumą ir kaklaraištį, nuskubėjau į vidų, nusipirkau bokalą „Kalnapilio“ alaus ir susiradau laisvą vietą pasienyje, kadangi visos vietos prie stalų jau buvo užimtos.

Seattle Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Rimas Mikšys maloniai pasveikino visus susirinkusius ir pristatė garbės svečius. Nepriklausomybės dienos minėjimo dalyviams sveikinimo žodžius tarė Latvijos ir Estijos bendruomenių atstovai, University of Washington Baltijos studijų programos pirmininkas profesorius Guntis Smidchens. Vakaro metu kalbėjo pagrindinis pranešėjas – Lietuvos Respublikos ambasados misijos pirmininko pavaduotojas Simonas Šatūnas. Renginyje dalyvavo ir svečiai iš Lietuvos – ekonomikos ministras Rimantas Žylius, „Investuok į Lietuvą“ direktorė Milda Dargužaitė, Investicijų skatinimo departamento direktorius Audrius Masiulionis. Visi svečiai pasakė po keletą žodžių.

Visus maloniai nustebino netikėta choro „Vakarai“, vadovaujamo Dainiaus Vaičekonio, programa, kurią pradėjo keturi jaunuoliai, grodami pasikartojančią melodiją. Ši melodija buvo ženklas 17-kai dainininkų pakilti iš savo vietų salėje ir, grojant skudučiams, keliauti į sceną. Klauzantis melodijos atrodė, lyg girdėtųm aidą iš Lietuvos praeities. Bravo „Vakarų“ chorui.

Bet tai buvo tik pradžia – „Vakarai“ dar padainavo dainas „Išjoja, joja, sadauta“, „Jaunimo giesmė“ ir „Mano kraštas“.

Seattle LB atžalynas Lietuvos Nepriklausomybės dienos minėjime.

Toliau sekė puikių, persipinančių trijų šokių grupių – „Labas“ (vaikų), „Lankas“ (jaunių) ir „Lietutis“ (studentų ir suaugusių) – šokių popuri. Šokėjai parodė dalį repertuaro, ruošiamo artėjančiai XIV Lietuvių tautinių šokių šventei, vyksiančiai Boston mieste liepos mėnesį, šokius „Žirnis ir pupa“, „Kubilas“, „Šeštinis“, „Čioldė Roldė“, „Pradės aušrelė aušti“, „Užgavėnių polka“, „Rugeliai“, „Dūda dūda“ ir „Polka op op“.

Po šių puikių pasirodymų visų laukė nuostabi suneštinė lietuviškų

patiekalų vakarienė. Seattle lietuviai moka rengti vaišes, tad ir šį kartą čia buvo labai įvairus valgių pasirinkimas: kugelis, troškinti kopūstai, grybai, česnakinė duona, bandelės su lašinukais, naminė dešra, slėgtainis, įvairios mišrainės ir dar daug daug visko. O tarp puikių desertų galėjome rasti populiarių lietuviškų saldumynų – medaus, šakotį, varškėtį ir kt.

Man visada malonu dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės minėjimuose Seattle. Manau, visi bendruo-

menės nariai yra dėkingi šių renginių rengėjams už įdėtas pastangas ir atliktą sunkų darbą. Stebiuosi, kiek čia yra talentingų žmonių ir finansinių rėmėjų.

Ir dar. Savo straipsnio pabaigoje norėčiau padėkoti Petkų, Bertulytės-Bray ir Gaurių šeimoms už pasiūlytą nakvynę.

Vertė Vilma Činčienė
„Tulpė Times“,
2012 m. kovas, nr. 1

Chicago, IL

Pamiršta istorija gali pasikartoti

Europos Parlamento nariai kartu su UNITAS fondu ir Tarptautine komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pakvietė Baltijos šalių bendruomenes visame pasaulyje renginiais paminėti kovo 25-ąją – 1949 metų kovo trėmimų pradžią, kai per kelias dienas, okupantams vykdant operaciją „Priboj“ („Bangų mūša“), iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos buvo ištremta 95,000 žmonių, daugiausiai moterų ir vaikų.

Ta proga kovo 25 dieną Balzeko lietuvių kultūros muziejuje parodos „Nepalaužta viltis / Hope and Spirit“ kuratorius dr. Audrius Plioplys papasakojo, kaip kilo mintis paruošti programą, detaliai pristatė parodas „Smurto kronika“, „Lietuva tremtyje. 1988–1989“, vaikų piešinių parodą, skaitė ištraukas iš tremtinių laiškų.

Kovo 27 dieną dr. Plioplys skaitė 45 minučių paskaitą Šv. Ritos gimnazijoje, Čikagoje. Beje, šioje gimnazijoje kažkada mokėsi ir pats Plioplys. Auditorijoje paskaitos klausėsi 250 moksleivių, o internetu – daugiau nei 150 klasių iš Šiaurės Amerikos Agustiniečių gimnazijų.

Dr. Plioplys mokiniams pasakojo apie Lietuvos okupavimą ir trėmimų

Paskaitos apie tremtį klausėsi pilna Šv. Ritos gimnazijos auditorija.

istoriją, tai, kas kiekvienam lietuviui iki skausmo žinoma, bet pasauliui, tarp jų ir amerikiečiams, tebėra baltą istorijos dėmė. Savo paskaitoje jis pabrėžė, kad yra labai svarbu prisiminti trėmimus ir kitus sovietinius nusikaltimus, nes pamiršta istorija gali kartotis. Mažai kas žino, kad ir dabar Šiaurės Korėjoje veikia sovietinio tipo gulagai, kur nežmoniško-

mis sąlygomis yra įkalinti šimtai tūkstančių žmonių.

Dr. Plioplio dėka vis daugiau amerikiečių sužino apie Stalin vykdytus nusikaltimus Lietuvoje ir Rytų Europoje. JAV gerai žinoma holokausto istorija, bet, geriau įsigilinus, supranti, kad tai, ką vykdė Hitler, tebuvo Stalin ir Lenin „išradimų“ kopija.

Dr. Audrius Plioplys.
Lauros Fleck nuotr.

Dr. Plioplio paskaitą Sv. Ritos gimnazijoje galima išgirsti ir pamatyti internete: http://www.ihigh.com/trita/broadcast_218505.html?silverlight=1

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus info

Julius Geniušas – dirigentas, išimylėjęs džiazą

Maestro Julij Geniušą, kuriam nuo 1990 m. priklauso Kauno valstybinio muzikinio teatro vyriausiojo dirigento batuta, gerai pažįsta ir Lietuvių Operos mylėtojai. Geniušas ne kartą yra dirigavęs šio kolektyvo spektakliams. Balandžio 10 d. Maestro minėjo savo 50-mečio sukaktį.

– **Juliau, vieni sulaukė vos 30-ties mėgaujasi populiariumu bei šlove, o kiti net ir per 70- metį perkopę jaučiasi daug ko neišmokę, nepasiekę. Kaip jaučiatės stovėdamas ant penkiasdešimtojo jubiliejaus slenksčio ir ar žvelgdamas į savo kūrybinį bagažą galite su palengvėjimu atsidusęs pasakyti, kad jums daugiau tobulėti nebėra kur?**

– Neslėpsiu, kad jūsų minimos datos laukiau su šiokiu tokiu nerimu – norisi, kad ji greičiau ateitų ir dar greičiau praeitų su visu šurmuliu, sveikinimais, „užuojautomis“. Penkiasdešimtmetį sieju su tam tikra gyvenimo etapo pabaiga – tėvo, kuris visą gyvenimą buvo ir liks pavyzdžiu, išėjimu. Kai šalia buvo tokios asmenybės, kaip mano tėvas arba dirigavimo mokytojas profesorius J. Aleksa, nori nenori pradedi svastyti, ant kurio gi laiptelio esi pats.

Kuo labiau analizuoju šių dviejų asmenybių vertybių skalę, tuo labiau neapleidžia jausmas, kad stoviu dar labai žemai. Būtent tas jausmas ir gena į priekį, neleidamas nurimti. Dėl tos priežasties pusės amžiaus jubiliejus neatrodo baisus, nes žinau, kad dar labai daug kur yra tobulėti, kad dar labai daug turiu siekiamybių, neįgyvendintų uždavinių, kurių galiu taip ir neišspręsti iki gyvenimo pabaigos.

Kalbėdamas apie tobulėjimą, vis pagalvoju, ar įveiksiu tėvo taip aukštai užkeltą kartelę. Net ir sunkiai sirgdamas jis nuolat grįždavo prie muzikos harmonijos pradmenų, studijavo R. Wagner operas, o prieš pusmetį įniko į senovės graikų kalbą.

Taigi, link kur aš suku prisimin-damas tėvą? O gi... tobulėjimas ir branda, jei turi jėgų ir noro, gali tęstis iki paskutinio atodūσιο. Aišku, galima klausti, ar to reikia, išėjus į užtarnautą poilsį ir nebedirbant. Tačiau mano tėvas manė, jog net ir nulipęs nuo scenos turi judėti į priekį, siekti žinių, domėtis supančiu ir nuolat kintančiu pasauliu. Manau, kad tai ir lėmė jo ilgaamžiškumą.

– **Gimėte ir užaugote Vilniuje, tačiau pasirinkote Kauną, kuriamė dirbate jau ketvirtį amžiaus. Kodėl?**

– Mano šaknys vienodai įleistos šiuose dviejuose miestuose. Pirmieji 25 gyvenimo metai prabėgo sostinėje, bet dėl to Kaunui niekada nekliajavau provincijos etiketės. Gal, kad vaikystės vasaras leidau pas močiutę Žaliaikalnyje? O gal, kad mama dailininkė – kaunietė.

Beje, mamos tėvas, mano senelis, profesorius Zigmas Žemaitis – iškili asmenybė ir reikšminga figūra Lietuvos mokslo istorijoje. Jis – vienas iš Aukštųjų kursų, iš kurių gimė Vytauto Didžiojo universitetas, steigėjų, Lietuvos civilinės aviacijos pradininkas, žymus matematikas ir pedagogas, ilgametis Matematikos fakulteto dekanas. Dabar aš dėstau tame pačiame universitete, čia mokosi mano dukra. O įdomiausia, kad mano tėvas, operos dirigentas R. Geniušas, ilgus metus gyveno Kaune ir muziki-

niame teatre dirbo koncertmeisteriu bei dirigentu.

Štai ir dabar – sėdime kabinete, kur dirbo ne tik jis, bet ir jo mokytojas Mykolas Bukša, Kipras Petrauskas. Tad kas gali būti maloniau už šios tradicijos tęsimą ir jausmą, kad esu čia ne atsitiktinai, ne prašalaitis iš gatvės.

Džiaugiuosi, kad teatrui vadovauja žmonės, ne griauinantys, o kuriantys ir, be jokios abejonės, suprantantys, ką daro. Todėl teatras visiems jame dirbantiems ir tapo antraisiais namais. Kita vertus, šiame teatre su „Traviata“ gimė Lietuvos opera. Būtent „Traviatą“ mano tėvas dirigavo net 450 kartų, o aš šią operą diriguoju jau daugiau kaip du dešimtmečius. Vienos smagiausių akimirkų turbūt ir būdavo, kai kartu su tėvu dirigavome naujametę „Traviatą“ – jis Vilniuje, o aš Kaune.

– **Nuo pat mažų dienų jus lydi sėkmė. Ar dėl to kalta gerai žinoma Geniušų pavardė, kurios nešiotojas lyg ir neturėjo kito pasirinkimo, kaip tik tapti menininku?**

– Esate ne visai teisi, nes mokykloje nei mokytojai, nei draugai mudviejų su broliu (pianistas Petras Geniušas – red.) iš kitų neišskyrė – juk anuomet pusė M. K. Čiurlionio meno mokyklos mokinių buvo menininkų vaikai. Nors tėvas niekuomet nevertė mūsų eiti jo pramintu taku ir neabejojo, kad yra geresnių ir pelningesnių profesijų nei muziko, būtent šioje srityje jis mums galėjo patarti ir sekti mūsų, kaip menininkų, rai-dą.

Beje, mano dukra taip pat studijuoja muziką, o tai reiškia, kad esu jai patarėjas, nes praėjau visas muzikavimo pakopas ir puikiai pažįstu šios profesijos virtuvę. Tiesa, nežinau statistikos, kiek vaikų renkasi tėvų profesiją, bet manau, kad testinumas turi labai didelę įtaką. Na, o grįžtant prie Geniušų pavardės – skamba ji pakankamai dažnai ir ne iš blogosios pusės.

Neslėpsiu, kad neišvengiu situacijų, kai tenka pasinaudoti Petro šlove, o šis prisiima mano laurus. Prieš keliolika metų Petras su valstybine delegacija vyko į Japoniją, kur turėjo keletą sėkmingų koncertų. Vienas žymus politikas, dėkodamas Petrui už puikų pasirodymą, prisipažino, jog jo talento gerbėju tapo dar tuomet, kai pamatė jį diriguojant Lietuvių Operai Čikagoje ir apgailėstavo, kad iki tol nebuvo girdėjęs jo skambinant pianinu. Petras tą kartą, žinoma, tik padėkojo už komplimentus.

Arba, štai, nuėjau į Petro koncertą filharmonijoje. Per pertrauką vaikštau kartu su žiūrovais koridoriuje. Prie manęs prieina tai vienas, tai kitas žmogus, spaudžia ranką, sveikina su puikiu pasirodymu. Šypsodamasis dėkojau už sveikinimus, kol pastebėjau įtartinus žvilgsnius, bylojančius, jog nederą atlikėjui „maltis“ tarp žiūrovų. Supratęs, kad geriau bus pertrauką praleisti su broliu užkulisiuose, patraukiau link jo kambario durų. O čia stovi grupelė

orkestrantų. Pamatę mane priėjo ir ploja per petį: „Bravo, gerai sugrojai.“

– **Su broliu esate žinomi muzikai. Kodėl taip retai judu galima išvysti vienoje scenoje?**

– Petras – pianistas, o aš – teatro dirigentas, todėl simfoniniai koncertai man – retesnė praktika, lygiai, kaip Petrui darbas teatre. Tačiau ne kartą teko jam ir jo sūnui Lukui akompanuoti simfoniniuose koncertuose, esame parengę bendrų projektų ir teatre. Vienas tokių – miuziklas „Kabaretas“.

Maestro Julius Geniušas diriguoja Lietuvių Operai. Jono Kuprio nuotr.

– **Ar suklysiu teigdama, jog kai kurie klausytojai vis dar galvoja, kad orkestras gali groti ir be dirigento?**

– Tokiose šalyse, kaip Austrija, Vokietija ar Italija tokie klausimai nekyla. Dirigentas vertinamas kaip pagrindinis simfoninės, operinės muzikos variklis. Dirigento instrumentas – visas orkestras, choras, dainininkai. Daugybę detalių reikia suvesti į bendrą visumą! Negana to, dirigentas privalo žinoti ne tik visų instrumentų, dainininkų partijas, bet ir, ruošiant kūrinį atlikimui, būti jų mokytoju.

O kur dar gebėjimas suvaldyti orkestrą taip, kad jis skambėtų darniai, it vienas didžiulis polifoninis instrumentas.

– **Kad esate išimylėjęs klasiškinę muziką, niekam nekyla abejonių. Tačiau jūs – aistringas džiaz gerbėjas. Kaip šiuos be galo skirtingus muzikos stilius gebate suderinti gyvenime ir darbe? Ar naudojotės tarnybine padėtimi renkantis kūrinis, kuriuose galėtumėte save atskleisti kaip džiaz mylėtojas ir muzikantas?**

– Tikrai ne, nors džiaz supratimas ir padeda bet kurioje klasikinėje muzikoje, ypač susidūrus su sudėtingesnėmis ritminėmis išraiškomis. Jeigu matyčiau, kad „džiaziniai“ miuziklai patinka tik man vienam ar nedidelei grupei žmonių, jų niekada nebūtų teatro repertuare. Taip jau susiklostė tradicijos, kad mūsų teat-

ras Lietuvoje labiausiai žinomas operėčių pastatymais.

Tačiau toks jis – vienintelis. Jame didžiulė žanrų įvairovė. Teatrų, kur po vienu stogu telpa trys tokios pačios kokybės žanrai: opera, operetė ir miuziklas, nei Europoje, nei pasaulyje nėra daug. Operos teatrai vieną kitą operetę savo repertuare kartais dar turi, tačiau jokių būdu ne miuziklą, kuriam didžiausią įtaką ir darė džiazas.

Dirbdamas Kauno muzikiniame teatre turiu retą galimybę suderinti šiuos du be galo skirtingus muzikinius stilius. Todėl su didžiausiu pasitenkinimu dirguoju tokius džiazinius miuziklus, kaip „Kabaretas“, „Bučiuok, mane, Keit“, Mieloji Čariti“. O kas link „podukros“ operetės – dabar garsiausi pasaulio muzikai operetei gražina gerą vardą, patys traukdami šio žanro arijas, tuo pripažindami, kad operetėse skamba aukščiausio lygio muzika.

– **Teatre jūs jau ketvirtį amžiaus. Ką manote apie vis populiarėjančią nuomonę, jog ilgą laiką toje pačioje kėdėje sėdėti nesveika?**

– Kad ir ką besakytumėte, man labai brangus šitas teatras ne tik todėl, kad jame puoselėjamos tradicijos ir visose srityse jaučiamas jų testinumas. Atėjęs čia buvau pilnas entuziazmo, bet kartu žinojau, jog laužyti tai, kas gražaus sukurta – labai neatsargu. Priklausau besistengiantiems išsaugoti senąsias tradicijas ir jas puoselėjant auginti naujas taip, kad ateinančios kartos kurdamos turėtų į ką atsiremti. Tuomet rezultatas ne tik greitesnis, kokybiškesnis, bet ir geresnis.

Nesu posakio, jog nauja šluota turi naujai šluoti, šalininkas. O kad jau prakalbote apie rutiną – teatre jos neįmanoma. Taip yra dėl to, kad jau daug metų diriguoju dar ir Vilniuje, operos ir baleto teatre. „Užsisėdėti“ neleidžia ir bendradarbiavimas su maestro G. Rinkevičiaus vadovaujamu simfoniniu orkestru, išvykos į Čikagą, kur jau kelerius metus statome Lietuvių Operos spektaklius, ir mūsų teatre statomos naujos premjeros.

– **Kalbate apie šiais metais pas-taty-tą G. Donizetti operą „Liucia di Lammermoor“? Ar tiesa, kad tai svajonė, atsivijusi jus iš vaikystės, o kartu ir jubiliejinė dovana sau?**

– Svarstydamas apie šventinį spektaklį suvokiau, kad apie joki kitą net negalvoju. Man buvo didelė garbė ir malonumas per savo jubiliejų diriguoti operą, kuria žaviuosi nuo vaikystės. Praėjo ne vieneri metai, kol supratome, jog esame pasirengę šią operą pristatyti Kauno meno mylėtojams. Šiuo metu teatras turi puikius dainininkus, stiprų orkestrą.

Teatras gali pasikviesti tokio lygio režisierius, kaip D. Ibelhauptaitė, G. Šeduikis, kostiumų kūrėjas J. Statkevičius. Negana to, mūsų žiūrovas taip užaugo, kad ne tik pradėjo domėtis opera, bet yra pasiruošęs jos klausytis originalo kalba. O tai rodo, kad teatre pakankamai aukšto lygio ir muzikantai, ir atlikėjai, ir patys žiūrovai.

Sutrupinta.

Kalbino Asta Mikelevičiūtė
www.DELFI.lt

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetatim@gmail.com

Baigėsi Lietuvos kultūros ministro viešnagė Jungtinėse Valstijose

Čikaga (BNS) – Praėjusią savaitę Jungtinėse Valstijose viešėjęs kultūros ministras Arūnas Gelūnas sako, kad Lietuvos Vyriausybė siekia glaudžiai bendradarbiauti su išeiviais, užuot juos kaltinus, nes iš tokio bendradarbiavimo šalis gali labai daug laimėti.

„Žmonės siūlosi padėti, taip pat laukia lietuviškos kultūros tam tikro eksporto į Jungtines Valstijas, nes yra pasiilgę lietuvių kultūros. Tas bendravimas ir bendradarbiavimas vyksta ganėtinai teigiamai“, – lankdamasis Čikagoje sakė A. Gelūnas.

„Išgirdau ir liūdesio gaidelių, kad lietuviai Lietuvoje dažnai nenori bendradarbiauti su emigravusiais lietuviais, kaltina juos, kad jie paliko tėvynę. Bent mūsų Vyriausybės požiūris yra, kad nereikia kaltinti tų žmonių, o paversti juos bendradarbiais, ambasadoriais. Manau, kad iš

to Lietuva gali labai labai daug laimėti“, – sakė ministras.

A. Gelūnas lankydamasis New York ir Čikagoje taip pat aptarė lietuvių nuliūdinusį sprendimą negražinti lietuvių bendruomenei Aušros Vartų bažnyčios New York mieste. Ministras pripažino įsitikinęs, kad bažnyčios išsaugoti nepavyks, tačiau dabar siekiama bent pargabenti į Lietuvą Vytauto Kazimiero Jonyno vitražus.

Ministras taip pat atkreipė dėmesį, kad Lietuvos ir JAV galimybės bendradarbiauti kultūros srityje dar sustiprėjo Washington pradėjus dirbti kultūros atašė Evaldui Stankevičiui. Pasak kultūros ministro, jau tarta dėl kitamet vyksiančios lietuvių taikomosios dailės ir amatų parodos Philadelphia mieste, tariamasi dėl Amerikos kino kūrėjų bendro darbo su lietuvių menininkais.

Įšventintas vyskupas G. Vodopjanovas

Kretinga (ELTA) – Balandžio 14 d. Kretingos bažnyčioje į vyskopus iššventintas šiuo metu jauniausias Lietuvoje, manoma, ir pasaulyje, vyskupas, ateinantis iš pranciškoniškos šeimos, 38-erių brolis pranciškonas Genadijus Vodopjanovas.

Vyskupas G. Vodopjanovas. Bernardinai.lt nuotr.

Š. m. vasario 11 d. popiežius Benediktas XVI Telšių vyskupu augziliaru nominavo Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šventojo Kazimiero provincijos viceministrą br. kun. G. Vodopjanovą, OFM. Genadijus (vie-

nuolinis vardas Linas) Vodopjanovas gimė 1973 m. birželio 8 d. Neringoje, Telšių vyskupijoje. Baigęs vidurinę mokyklą Nidoje, įstojo į Mažesniųjų brolių vienuolyną Kretingoje. Nuo 1992 iki 1993 m. atliko noviciatą Maine, JAV. 1993 m. birželio 4 d. davė pirmuosius pranciškonų įžadus. Mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, studijuodamas Vytauto Didžiojo universitete Teologijos fakultete. Nuo 1995 iki 2000 m. studijavo Italijoje, Veronos Studio teologico „S. Bernardino“ prie popiežiškojo universiteto „Antoniano“ ir gavo teologijos bakalauro laipsnį. 1996 m. davė amžinuosius įžadus, pasirinkdamas vienuolinį Lino vardą. 2000 m. liepos 15 d. buvo pašventintas kunigu. Inkardinuotas Mažesniųjų brolių Lietuvos Šventojo Kazimiero provincijoje. 2000 m. buvo paskirtas Kretingos parapijos vikaru, ėjo Kretingos Viešpaties Apreiškimo vienuolyno Gvardijono pareigas, dirbo Kretingos parapijos klebonu, Šiaulių Kryžių Kalno vienuolyno Gvardijonu, ėjo Noviciato magistro pareigas. 2007 m. išrinktas Lietuvos Mažesniųjų brolių Šventojo Kazimiero Provincijos viceministru 2007–2013 m. kadencijai. Nuo 2010 m. ėjo Kretingos parapijos klebono pareigas.

Lietuvos sunkiaatletis – Europos vicečempionas!

Antalija (ELTA) – Antalijoje (Turkija) vykstančiame Europos sunkiosios atletikos čempionate balandžio 14 d. Lietuvos atstovas Aurimas Didžbalis iškovojo sidabro medalį. 20-metis lietuvis antrą vietą užėmė svorio kategorijoje iki 94 kg. A. Didžbalis dvikovėje surinko 395 kg. Lietuvis rovimu rungtyje (180 kg) iškovojo auksą, o stūmimo rungtyje (215 kg) – sidabrą. Europos čempionu tapo 23-

ejų metų moldavas Anatolij Čiriku, bronzos medalis atiteko 23-ėjų metų Rusijos atstovui Aslan Bidejev. 19-metis Žygimantas Stanulis užėmė dešimtą vietą. Šioje svorio kategorijoje dalyvavo 24 sportininkai. A. Didžbalis pernai Europos čempionate buvo ketvirtas, bet vėliau jam skirtas bronzos medalis, nes už dopingo vartojimą buvo diskvalifikuotas trečią vietą užėmęs armėnas Gevorik Pogosian.

Paskelbta medžiaga apie Katalikų bažnyčios persekiojimą

Vilnius (BNS) – Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras paskelbė naujų dokumentų apie KGB vykdytą veiklą prieš Katalikų bažnyčią sovietinės okupacijos metais. Interneto svetainėje kgbveikla.lt paskelbti 36 nauji dokumentai, daugiausia susiję su sovietmečiu

vykdyta antibažnytine politika, ideologine kontržvalgyba ir represijomis. Tarp paskelbtų dokumentų yra pažymos ir pranešimai apie KGB vykdytą operatyvinę veiklą, taip pat apie įvairių asmenų suėmimus, veiklą, patraukimą baudžiamajon atsakomybėn.

Lenkai skųs sprendimą dėl Katynės žudynių

Varšuva (BNS) – 1940 m. Katynėje nužudytų Lenkijos karininkų giminaičiai sieks, kad Rusija atnaujintų šio nusikaltimo tyrimą. „Katynės šeimų asociacijai“ atstovaujantis advokatas sakė, kad ketinama kreiptis į Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) Didžiąją kolegiją. Pasak teisininko, ieškovus EŽTT sprendimas patenkina tik iš dalies.

Balandžio 16 d. EŽTT nusprendė, kad Katynės žudynės yra karo nusikaltimas, tačiau teismas nepareikalavo, kad Rusija atliktų naują tų įvykių tyrimą, kaip to siekė ieškovai. Į teismą 2007 ir 2009 m. kreipėsi dvylikos nužudytųjų belaisvių giminaičiai, ilgainiui jų pareiškimai buvo sujungti į vieną, bylą oficialiai parėmė Lenkijos Vyriausybė. Teismas nusprendė, kad Rusija nepakankamai informavo žuvusiųjų giminaičius apie jų artimųjų likimą, tačiau nepatenkino skundo dalies dėl pripažinimo, kad Rusijos atliktas žudynių tyrimas buvo netinkamas.

Pirmą kartą Maskva savo kaltę dėl Katynės žudynių pripažino 1990

m., o dar po 20 metų Lenkijos prokuratūrai perdavė išslaptintų dokumentų kopijas. Tačiau žmogaus teisių gynėjų duomenimis, kai kurie Katynės bylos dokumentai tebėlieka išslaptinti, ir Rusijos generalinė prokuratūra dar gali tebeturėti daugiau kaip 100 baudžiamosios bylos tomų. Tai netiesiogiai patvirtino Rusijos prezidento sudarytos Žmogaus teisių tarnybos vadovas Michail Fedotov. Komentuodamas EŽTT sprendimą, jis sakė, kad visi Katynės dokumentai, įskaitant karinės prokuratūros sprendimą nutraukti baudžiamąją bylą dėl žudynių, turi būti išslaptinti.

EŽTT, be kitų priekaištų Rusijai dėl menko bendradarbiavimo šioje byloje, pareiškė ir tai, kad Rusijos Vyriausybė atsisakė pateikti 2004 m. priimtą sprendimą nutraukti Katynės žudynių tyrimą. Katynėje sovietai 1940 m. pavasarį nužudė beveik 22,000 lenkų kalinių, daugiausia karininkų, taip pat civilių. Lenkai belaisviai buvo žudomi komunistų partijos politinio biuro sprendimu.

Nepavyko susitarti dėl Kubos

Washington, DC (BNS) – Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybių vadovų susitikimas baigėsi nepriėmus bendro pareiškimo. Šalių vadovams nepavyko susitarti, ar leisti Kubai dalyvauti kitame susitikime. JAV ir Kanada paprieštaravo Lotynų Amerikos valstybių reikalavimui į kitą Šiaurės ir Pietų Amerikos vadovų susitikimą, kuris vyks 2015 m. Panamoje, pakviesti Kubą. Kubai prieš 50 metų buvo neleista dalyvauti Vakarų pusrutulio vadovų susitikimuose.

Susitikimo šeimnininkas Kolumbijos prezidentas Juan Manuel Santos neigė, kad susitikimas nepavyko. Pasak jo, niekas ir nesitikėjo, kad pavyks susitarti dėl Kubos ar Folklen-

dų salų, nes tai du labiausiai ginčytini klausimai. J. M. Santos sakė, kad nebuvo jokių nemalonių staigmenų.

Dauguma Lotynų Amerikos ir Karibų valstybių buvo nepatenkintos, kad Kuba nedalyvauja susitikimuose, todėl J. M. Santos šį klausimą įtraukė į dienotvarkę. Vis dėlto JAV ir Kanada tvirtai laikėsi savo nuomonės ir paprieštaravo Kubos dalyvavimui. JAV prezidentas Barack Obama sakė, kad Kuboje dar nėra demokratijos ir negerbiamos žmogaus teisės. Pasak B. Obama, ateis laikas, kai Kubos žmonės galės laisvai rinkti savo vadovus ir dalyvauti pasaulio ekonomikoje bei tarptautinėse institucijose.

Į Siriją atvyko pirmieji JT stebėtojai

Damaskas (BNS) – Pagal susitarimą, kuriuo siekiama užbaigti daugiau nei metus besitęsiantį smurtą, į Siriją atvyko pirmieji Jungtinių Tautų (JT) stebėtojai. JT atstovas sakė, kad šeši stebėtojai atvyko į Sirijos sostinę Damaską ir pradės darbą. Stebėtojai išvyko iš New York miesto. Pranešama, kad anksčiau kariai bombardavo neramumų kamuojamą Homso miestą, nors šalyje ir galioja paliaubos.

B. Obama asmens sargybiniai įsivėlė į skandalą

Washington, DC (BNS) – JAV slapųjų tarnybų pareigūnai, kurie prieš prezidento Barack Obama viešnagę buvo nusiųsti į Kolumbiją pasirūpinti saugumu, įsivėlė į prostitucijos skandalą.

Kartachenos mieste, kuriame vyksta Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybių vadovų susitikimas, moteris pasiskundė, kad jai nebuvo sumokėta už paslaugas. Pasigirdo kaltinimų, kad prezidento asmens sargybiniai, kai kurie – vedę, į viešbutį atsivedė prostitučių. Į skandalą įsivėlė 12 slapųjų agentų. Pagal kitą pranešimą, į savo kambarį su prosti-

tute grįžo tik vienas agentas, bet slaptosios tarnybos nusprendė nuo darbo nušalinti visą sargybinių komandą, kad galėtų juos apklausti.

Pasak ši įvykį paviešinusio Ronald Kessler, tai labai rimtas saugumo pažeidimas ir jį žiūrima rimtai. Nors prostitucija Kolumbijoje yra legali, dėl jų elgesio agentams galėjo būti grasinama, o prostitucijos verslas yra glaudžiai susijęs su nusikaltėlių ir narkotikų prekeivių grupuotėmis.

Apie 12 JAV pareigūnų buvo išsiųsti namo. Juos pakeitė kiti B. Obama asmens sargybiniai.

ŠVENTADIENIS

2 Velykų sekmadienis

Išskirtinis Atvelykio gailestingumas

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

„Nebus išteisinta jokia siela, kol pasitikėdama nesigręš į mano gailestingumą, ir todėl pirmasis sekmadienis po Velykų turi būti Gailestingumo šventė, o kunigai turi kalbėti apie šį didžiulį ir neišsemiamą mano gailestingumą”, – tokią svarbią žinią Viešpats Jėzus antgamtiniu būdu 1935 metais per šv. Faustiną Kowalską paskelbė tikintiesiems. Todėl jei kartais atsitiktų, jog per Atvelykį imtume ir nutylėtume Gerosios Naujienos šerdį – Išganytojo prisikėlimu padovanotą nepakartojamo grožio gailestingumo šviesą, – tada neturėtume stebėtis, kad nebylūs akmenys virstų ruporais ir galingai sušuktų: „Kristus prisikėlė! Jo Širdį degina gailestingumo liepsnos, nes visiems pasaulio nusidėjėliams Dangus atsi-vėrė!”

Suprasdami, kad dieviškojo gailestingumo skelbimas nėra vienadienis užsiėmimas, bet kad Prisikėlusiojo gelbstinčios meilės priėmimas bei jos liudijimas yra viso mūsų gyvenimo Dievui kasdienis pašventimas ir esminio Išganytojo sprendinio iki paskutinio atodūžio sprendimas, mes, remdamiesi šv. Faustina, sakome: „Nors Tavo, Viešpatie, gailestingumo begalybės joks žmogaus ar angelo protas nepajėgus suvokti, tačiau kiek Tu atveri mūsų protus bei pripildai Evangelijos išminties ir į mūsų širdis įlieji Šventosios Dvasios gydančio balzamo, tiek mes tampame Tavojo gailestingumo išsikūnijimu, kuris aplinkiniams liudija, kad mes susitapatiname su Betliejaus Kūdikio paprastumu ir beatodairišku atsidavimu Motinai Marijai bei šv. Juozapui ir leidžiame vis labiau Tau taip mumyse veikti, kad tikėjimo darbais kaskart panašėtume į Tavo pasiaukjančio užsimiršimo dėl kitų pavyzdį. Kai mes patys tampame pripildyti Tavojo gailestingumo, tik tada galime ir kitiems konkrečiai padėti ieškoti bei atrasti Šventojo Rašto druskos smiltimis prisodrintą gailestingumo jūrą.”

Atvelykio Evangelijos ištrauka, bylojanti apie prisikėlusio Kristaus atėjimą pas savuosius, atskleidžia Jame dieviškumo pilnatvę. Ne pasakų vaiduokliški pramaniai, bet tik visur Esantysis yra pajėgus lengviausiu judesiu ir be mažiausio bildesio pra-

eiti pro tvirčiausias namų duris ir, lyg neišgyvenus mirties siaubingo alsavimo, prabilti naujo gyvenimo simfoniją kuriančiais žodžiais: „Ramybė jums”! (Jn 20, 19)

Ar gali būti labiau išaukštintas žmogus, turintis Jėzaus ramybės dovaną, ant kurios pamatų statomas visų kitų dorybių rūmas? Negali. Bet ramybe tyvuliuojanti pilnuma yra pats Dievo Sūnus. Todėl kai pirmiausia į savo vidų Jį priimame, savaime tampame kupini tokios ramybės, kurios nerasi triukšmingo chaoso perpildytame pasaulyje.

Taigi pirmasis Prisikėlusiojo žodis „ramybė” dvelkė tokia anapusinio pasaulio ramuma, kuri aiškiai bylojo: „Kur gi ta rafinuoto mirties geluonies pergalė? Jos nėra ir niekada nebus. Ir visiems Dievo Avinėlio ištikimiems sekėjams ‘gresia’ ta pati lemtis: jiems nebaisūs piktdžiugiškos mirties kerai, nes jie yra drauge su Juo tikėjimo galia perėję iš mirties į gyvenimą (1 Jn 3, 14), iš žmonių baimės – į pagarbą Dievo baimę, išaugančią į Jo meilės polėkį, iš nerimo ir įtampų – į nuolatinį Dievo žodžiu pasitikėjimą bei atgimdantį jo veikimą. Jie paliko save ir atėjo pas Jėzų, kad vėl į savo vidų ir Namų jie grįžtų ne vieni...”

Palaimintas apaštalas Tomas, kuris turėjo malonę prisiliesti prie Jėzaus buvusių žaizdų ir visa esybe išpažinti, kad Jis jam yra viskas. Iš jo ir visų kitų šventųjų mes mokomės, kaip šiame gyvenime reikia tikėjimu nuolat „paliesti” Jėzų. Popiežius Benediktas XVI rašė: „Kristus išėjo iš šio pasaulio ir jo gyvenimo į naują kūniškumo pobūdį, tam kūniškumui nebeturi įtakos fizikos dėsniai. Tas kūniškumas priklauso Dievo pasauliui, iš kurio Jis pasirodo žmonėms ir atveria jiems širdį, kad Jį atpažintų ir paliestų. Nuolat esame kviečiami kartu su Tomu, ‚netikinčiu apaštalu‘, Jį liesti ir atpažinti gyvą dabartį, kuria Jis nuolat naujai pasirodo istorijoje”.

Kai su giedra ramybe, su tikėjimo ugnele ir kantria meile prisiličiame prie Jėzaus, visada pirmiau būname Jo malonės paliečiami. Įsižiūrėsime į Jo akis, skleidžiančias perkeičiančius spindulius ir su rašytoja Isabele Guerra tarsime: „Jis – nuostabus atvaizdas begalinės Šviesos, atėjusios pas mus, kad tarnautų. Todėl slaptas Jo spindesys visada jaučiamas dvasioje, viduje, kur glūdi gražusis neturtėlio sugebėjimas iš meilės atsižadėti, kur stiprumu laikomas mokėjimas paklusti, net jei teks gyvybę paaukoti, kur stebina slapta tarnystė prie brolio kojų, prie kenčiančiojo lovos, visų labui.”

Bernardinai.lt

Bridimas per brastą

Padėkime nelaimės užkluptai lietuvių šeimai

LORETA TIMUKIENĖ

Kol esame sveiki, nesusimastome, kokia trapi riba tarp laimės ir nelaimės, tarp gyvybės ir mirties. O liga nesirenka – neaplenkia nei jaunų, nei senų, nepaisydama mūsų norų, planų, svajonių. Sakytume, laimingi tie, kurie išvengia susitikimo ja, deja deja, retam nusišypso tokia laimė. Aplankius nelauktai viešniai sutrinkame, ieškome atsakymų į tūkstančius „Kodėl?”. Eidami išgijimo link ypatingai branginame ištįstą pagalbos ranką.

jų, Ilona labai atsidavusi šeimai, ji visuomet palaikydavo pusiausvyrą namuose. Jei tarp dukros ir tėčio kildavo kivirčas, ji tuoj pat stengdavosi juos nuraminti ir atrasdavo, kaip išspręsti kivirčą, kol jis neišsplieskė į didelį barnį. „Mama be galo rūpestinga – jei mes su tėčiu būdavome laimingi, tuomet ir ji jausdavosi gerai. Ji labai paprasta, jai niekada nereikėjo jokių brangių drabužių ar rankinių, batų. Materialiniai dalykai jai nesuteikė laimės. Manychiau, nesuklysiu pasakiusi, kad jos gyvenimo tikslas buvo visapusiškai aprūpinti

Ilona, Evelina ir Darius Valašiniai.

Nuotr. iš šeimos albumo

Prieš kelias savaites mus pasiekė laiškas – apie nelaimę, kuri užgriuvo Čikagoje gyvenančią Valašinių šeimą, rašė neseniai čia viešėjusios aktorės Olitos Dautartaitės kolegės, žinomi Lietuvos aktoriai Nijolė Lepėškaitė ir Viktoras Valašinas. Jų marti, 45 metų Ilona, po trijų trūkusių aneurizmų (tai yra nenormalus kraujagyslės dalies išsiplėtimas) ir kelių operacijų atsidūrė komoje. „Dieną naktį prie Ilonos budi Darius, dukra Evelina ir po šios žinios į Čikagą atskridusi Nijolė. Dabar sūnus negali dirbti, Nijolei turbūt teks išeiti iš Kauno teatro, o mūsų, Lietuvos aktorių, finansinės galimybės padėti žinote kokios. Nežinome, kaip elgtis, todėl ir drįstame prašyti Jūsų pagalbos. Gal įmanoma surasti pagalbą ar labdaros fondą, gal dar kas galėtų padėti,” – tokiais žodžiais kreipėsi Lietuvos aktoriai. Išgirdę šį prašymą, susisiekdami su Dariumi ir Evelina, jie papasakojo apie jų šeimą užgriuvusius rūpesčius.

Ilona ir Darius Valašiniai su dukra Evelina į Jungtines Valstijas, išlošę „Žalią kortą”, atskrido prieš devynerius metus, birželio mėnesį. Kaip ir dauguma atvykstančiųjų į naują šalį, jie taip pat nelabai žinojo, ko laukti ar tikėtis. „Tiesiog norėjome išmėginti laimę, ieškojome naujų galimybių”, – sako Evelina ir Darius. Pradžioje šeimai nebuvo lengva, tačiau, kaip sako Darius, jie turėjo vienas kitą ir to pakako. Laikui bėgant atsirado geresni darbai, patogi gyvenamoji vieta bei vienas kitas pažįstamas. Nepaisant to, šeima gyveno kukliai, nesiversdami per galvą dėl darbų ar pinigų. „Niekada netroškome prabangių automobilių ar garsių dizainerių drabužių – tiesiog mums to nereikėjo. Didžiausia vertybė mums visada buvo šeima. Mes buvome laimingi”, – apie netolimą praitį pasakoja Evelina ir Darius.

Kalbėdami apie Iloną, Evelina ir Darius negaili gražių žodžių. Pasak

mane ir tėtį. Mamos ir tėčio santykiai visuomet buvo labai šilti ir dar-nūs. Kiekvieną dieną jie nekantriai laukdavo, kol pasibaigs darbo diena ne dėl to, kad buvo išvargę ir norėjo ilsėtis, bet tiesiog dėl to, kad labai pasiilgdavo vienas kito”, – apie mamą su meile ir šiluma kalba Evelina. Pasak merginos, mama ypatingai mylėjo gyvūnus. Valašinių namuose visada būdavo koks nors augintinis, kuris laikomas šeimos nariu. Per visus 9 metus, kuriuos gyvena JAV, lietuvių šeima sako nė karto nebuvusi kartu išvykusi atostogauti, kadangi kažkas turėdavo likti namuose, nes augintinių priežiūros jie nenorėjo patikėti svetimiams.

Tačiau ramų šeimos gyvenimą lyg perkūnas iš giedro dangaus apvertė aukštyn kojom netikėta Ilonos liga. Kovo 6 d. po pietų Evelina sulaukė skambučio iš mamos darbo, jai buvo pranešta, jog Ilona prastai jaučiasi. Atvažiavusi į mamos darbovietę mergina pamatė greitosios pagalbos automobilį, gaisrinę, policiją. Ilona buvo skubiai išgabenta į artimiausią ligoninę. Apžiūrėję moterį medikai pasakė, kad jos būklė yra kritinė – jai trūko aneurizma ir galvoje labai stipriai išsiliojo kraujas. Netrukus netikėtai trūko antra aneurizma, moteris buvo skubiai išgabenta į Evanston ligoninę, kuri daugiau specializuojasi neurologinių ligų gydyme. Gydytojai bandė sustabdyti kraujavimą, darydami angiogramą, t. y. sutvirtindami trūkusias kraujagysles ir taip bandydami sustabdyti kraujavimą. Tačiau kraujavimas buvo toks stiprus, kad net ir sustabdžius jį Ilonos smegenys nuo galvoje susikaupusio išsiliojusio kraujo ėmė sparčiai tinti. Moteris pateko į komą. Gydytojai buvo priversti atlikti dar vieną operaciją, jiems teko išimti didelę dalį kaulo kairėje galvos pusėje, kad tinstančios smegenys turėtų vietos plėstis.

Nukelta į 9 psl.

SIŪLO DARBĄ

Chicago intermodal trucking company looking for experienced CDL drivers.
80% drop and hook. Call Marta at **708-728-9090** ext **221**.

Grażina Kenter, gyvenanti **Danbury, CT**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame, kad mus remiate.

Alfred C. Šaulys, gyvenantis **Oceanside, CA**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums labai dėkingi už paramą.

Genovaitė Kaufmanas, gyvenanti **Alexandria, VA**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Tariame Jums nuoširdų acių už paramą.

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 20

Kam tuomet kaitalioti nusisto-
vėjusią tvarką?

O Ikstapa, atrodo, egzistuoja kaž-
kokioje kitoje erdvėje, kur nėra jokių
problemų. Visas dienas šviečia saulė,
spindi žydras dangus ir ošia beribis
vandenynas. Jaučiuosi puikiai pail-
sėjęs. Neskaitant mūsų, čia poilsiau-
ja dar apie 15 lietuvių iš Čikagos ir
Los Andželo.

**2005 metų vasario 22 diena,
Brukselis.** Nuo ryto iki vakaro ben-
drauju su ES valstybių vadovais. Tik
atvykęs į NATO būstinę, susitikau su
Latvijos prezidentu Vaira Vyke-Frei-
burga. Iš anksto svarsčiau, kaip rei-
kės su ja bendrauti, kai ji išsišoko pa-
skelbusi pareiškimą, kad vyks į ge-
gužės 9-osios iškilmes Maskvoje, ne-
pasitarusi ir nepranešusi apie šį savo
sprendimą nei Lietuvai, nei Estijai.
Pasisveikiname labai draugiškai, ap-
sikeisdami bučiais ir skruostus. Ta-
čiau tuo mūsų draugystė ir baigėsi.
Per posėdį sėdėjome greta, bet nė vie-
nu žodžiu nepersimetėme apie jos pa-
reiškimą. Jautėsi įtampa, kol išsisky-
rėme.

NATO viršūnių susitikimo pir-
masis posėdis buvo skirtas Ukrainai.
Po Šiaurės Aljanso generalinio sek-
retoriaus įžanginio žodžio pasakyti
kalbą pakviestas svečias – Ukrainos
prezidentas Viktoras Juščenko. Neti-
kėtai Prancūzijos prezidentas Jac-
ques’as Chiracas atsistoja ir demons-
tratyviai išeina iš salės. Nežinau
priežasčių, kodėl jis taip priešiška
nusiteikęs Ukrainos atžvilgiu, bet tai
buvo akivaizdus akibrokštas.

V. Juščenkai baigus kalbėti, gir-
džiu: kviečiamas pasisakyti aš. O jau
po manęs kalbėjo G. W. Bushas, T.
Blairas. Tai buvo aiškus mūsų su A.
Kwaśniewskiu diplomatinį pastan-
gų įveikiant politinę krizę Ukrainoje
įvertinimas.

Uždarame posėdyje, kuriame da-
lyvavo ir JAV prezidentas G. W. Bu-
shas, ES valstybių vadovai aptarė
bendrąsias santykius su Rusija. Išsa-
kiaujam mūsų susirūpinimą dėl pas-
taruoju metu Baltijos šalių atžvilgiu
Kremliaus skelbiamų priešiškų ir

net grasinamų pareiškimų. Papra-
šiau G. W. Busho, kai jis rytoj Bratis-
lavoje susitiks su V. Putinu, perduoti
mūsų nuoširdų norą palaikyti kuo
draugiškesnius santykius su Rusija,
bet kartu pasakyti, jog priešiški
Maskvos pareiškimai tam kliudo ir
kelia mums nerimą. JAV prezidentas
tvirtai pažadėjo įvykdyti šį prašymą.
Gal kada pavyks ir sužinoti, kaip
klostėsi jo pokalbis su V. Putinu.

**2005 metų vasario 25 diena,
Vilnius.** Kalbėjau telefonu su Esti-
jos prezidentu Arnoldu Rüüteliu.
Pranešiau, kad savo sprendimą dėl
gegužės 9-osios iškilmių Maskvoje
paskelbsiu kovo 7-ąją. Sutarėme, kad
ir jis tai padarys tą pačią dieną.

**2005 metų kovo 3 diena, Vil-
nius.** Diskusijos dėl to, ar Lietuvos
prezidentui reikia vykti į gegužės 9-
osios minėjimą Maskvoje, vis karš-
tesnės. Penkiasdešimt istorikų pasi-
rašė laišką, kuriame pasisakoma
prieš mano dalyvavimą tokiose iškil-
mėse. Tuo tarpu šiandien pas mane
apsilankiusi Lietuvos pramonininkų
konfederacijos delegacija, vadovu-
jama Bronislovo Lubio, priešingai,
įtikinėjo, kad būtinai vykčiau į
Maskvą. Televizijos reporteriams
įvairiose vietovėse apklausus žmo-
nes gatvėse, maždaug keturi iš pen-
kių sakė, kad nereikia dalyvauti mi-
nėjime. Iš Estijos ateina žinių, kad
šios šalies prezidentas į gegužės 9-
osios minėjimą nevyks.

**2005 metų kovo 7 diena, Vil-
nius.** Žiniasklaida nuo pat ryto pra-
nešinėja, kad šiandien paskelbsiu, ar
ketinu vykti į gegužės 9-osios minėji-
mą Maskvoje. Prezidentūroje virė
darbas. Iš Talino mums pranešė, kad
prezidentas Arnoldas Rüütelis savo
sprendimą skelbs tuo pat metu kaip
ir aš, o laiką dar paderinsime. Papra-
šiau perduoti mano kvietimą Rusijos
Federacijos ambasadoriui atvykti
pas mane 15 valandą. Prieš tai pa-
skambinau prezidentei Vairai Vykei-
Freibergai ir informavau ją, kad ap-
sisprendžiau į Maskvą nevykti. Pasi-
rodo, ji jau anksčiau šia tema kalbė-
josi su A. Rüüteliu. **Bus daugiau.**

NATO viršūnių susitikimas. Brukselis, 2005 m. vasario 22 d. Antras iš kairės LR – prezi-
dentas V. Adamkus.

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

**SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500**

Bridimas per brastą

Atkelta iš 8 psl.

Atliekant šią operaciją, trūko
trečia aneurizma. Medikai sakė, kad
tokių atvejų, kai per kelias valandas
trūksta 3 aneurizmos, jie nėra matę.
Po kelių savaitių buvo darytos dar
kelios prevencinės operacijos. Ligonė
išbuvo reanimacijoje 4 savaites, pri-
jungta prie dirbtinio kvėpavimo apa-
rato. Dabar ji perkelta į kitą ligoninę
reabilitacijai ir slaugai. Kol kas jokių
didelių pokyčių dar nematyti, išsky-
rus tai, kad moteris pradėjo pati kvė-
puoti. Tačiau Ilonos šeima, artimieji,
jų draugai turi vilties, kad Ilona pa-
sveiks.

Evelinos su Dariumi paklausus,
ar buvo galima užbėgti ligai už akių,
ar Ilona anksčiau skundėsi kokiais
negalavimais, jie sakė, kad moteris
niekuomet nesiskundė sveikata.
Kaip ir dauguma, ji retkarčiais pade-
juodavo dėl skaudančios galvos ar
perštinčios gerklės, slogos, ir tiek.
Gydytojų teigimu, aneurizmą turin-
tys žmonės dažniausiai nepastebi jo-
kių ligos požymių. Apie ją sužinoma
tik tuomet, kai aneurizma trūksta ir
išsilieja kraujas. Taip ir nutiko lietu-
vei. Gydytojai kol kas jokių konkre-
čių pažadų neteikia, nes Ilonos ligos
atvejis, pasak jų, yra neeilinis. Medi-
kų teigimu, gali užtrukti net keletą
mėnesių, kol atslūgs smegenų tini-
mas. Tad kol kas dar per anksti kažką
spėlioti, tiesiog reikia laukti.

Šiuo metu Dariui ir Evelinai, ku-

ri mokosi koledže, padeda iš Lietuvos
atskridusi Dariaus mama Nijolė. „Ji
mums suteikia didelę moralinę pa-
ramą ir praskaidrina nuotaiką. Ir, ži-
noma, mes su tėčiu vienas kitam su-
teikiame daug stiprybės ir vilties“, –
sako Evelina.

Valašinams dabar labiausiai
reikalinga finansinė parama, kadan-
gi nei Evelina, nei Darius nedarba, jie
pasikeisdami būna prie Ilonos. Ilona
turėjo sveikatos draudimą, tačiau
gegužės mėnesį jo nebeturės, kadan-
gi moteris nebedirba, o draudimas
buvo gautas per jos darbovietę.
Norintys paaukoti nelaimės ištiktai
šeimai pinigų gali pervesti į PAY-
PAL sąskaitą help.ilona@gmail.com.
Jei atsirastų norinčių padėti, bet
neturinčių galimybės prieiti prie
PAYPAL sistemos, visą reikalingą
informaciją Ilonos artimieji suteiks
elektroniniu paštu, kurio adresas
help.ilona@gmail.com. Valašinių šei-
ma iš anksto nuoširdžiai dėkoja vi-
siems, kurie jiems išties pagalbos
ranką.

Liga – išbandymas, gili upė, per
kurią radęs brastą, turi ją pažymėti
kitiems. Jei šiandien sergantys ar jų
artimieji kreipiasi į mus vilties pil-
nomis akimis – atsiliepkime, nes nė
vienas nežinome, ar neteks patiems
bristi ta upe, viltingai ieškant bras-
tos. Jeigu rasime ją jau pažymėtą, ta
upė neatrodys tokia grėsmingai gi-
li.

Felicia Pliura, gyvenanti **Racine, WI**, kartu su metinės „Draugo“
prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai Jums ačiū, kad mus remiate
ir skaitote.

Gintaras Valiukėnas, gyvenantis **Chicago, IL**, pratęsė metinę
„Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Petras T. Norkus, gyvenantis **Palm Desert, CA**, kartu su metinės
„Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums labai dė-
kingi už paramą.

Jolita Birutis, gyvenanti **Bloomington, IL**, pratęsė metinę
„Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už
paramą.

Išėivijos šviesuolė iš už marių – poetė D. Lipčiūtė-Augienė

IRENA NAKIENĖ-VALYS

Vieną saulėtą rytą skubėjau į Palaimintojo Jurgio Matulaičio slaugos namus Putnam, CT pas poetę, vaikų rašytoją, dramaturgę, visiems gerai išėivijoje žinomą visuomenės ir kultūros veikėją Danutę Lipčiūtę-Augienę su reikšminga misija – perduoti poetei sveikinimus ir gėles nuo Lietuvos Maironiečių draugijos: jos pirmininko Eugenijaus Urbono, sekretorės Birutės Goberienės bei Suvalkijos centro vadovės Salomėjos Mikelaitienės. Juk šie metai, minint poeto 150-ąsias gimimo metines, Lietuvoje paskelbti Maironio metais.

Lietuviai žino, kad Dubysos paupio slėniai davė mūsų tautai poetą, romantiką, klasiką, kunigą, prof. Joną Mačiulį-Maironį, kurio šaknys prasideda nuo 1790 metų. Jis turėjo tris seseris: Kotryną, Marcelę ir Prancišką.

Amerikos Naujosios Anglijos lietuviai gali didžiuotis, kad šiandien savo bendruomenėje turi poeto Maironio jauniausios sesers Kotrynos Mačiulytės-Lipčienės dar gyvą dukrą poetę Danutę Lipčiūtę-Augienę. 1914 m. balandžio 14 d. Bernotuose, Betygalos valsčiuje (Raseinių rajone), gimusi poetė, vaikų rašytoja, dramaturgė, visuomenės ir kultūros veikėja gyvena Palaimintojo Jurgio Matulaičio slaugos namuose Putnam, Connecticut valstijoje.

Žodžiai, tapę kelrode žvaigžde

Maironio namuose rašytoja apsigyveno būdama aštuonerių. Poetė pasakojo: „Aš viską puikiai prisimenu, buvau pilnateisė tų namų nalkintoja. Jis [Maironis] mokėjo už mokslą, leido gyventi savo namuose. Iš tikrųjų reikia stebėtis juo, o ypač tetos Marcelės kantrybe, kai kartais susėsdavome prie stalo būrys mokslus beinančių triukšmadarių. Dėdė, tartum pasakų senelis, iš paslėptos skrynios dalino brangenys, kurios padėjo mums planuoti gyvenimą, kurti ateitį, bręsti tikrais lietuviais. Kiek daug gražių ir prasmingų akimirkų, praleistų dėdės globoje, kiek daug išminties ir meilės iš jo patirta.“ Dar iš savo jaunystės Danutė pamena: „Būdavo, giedame su seserimis svetainėje kokią nors liaudies dainą arba Maironio eilėraštį... Jis praveria savo darbo kambario duris, klausdo. Paskui įėjęs sako: ‘Giedokite, giedokite... Labai gražu!’”

Poetė prisimena, kad Maironis buvo ypač reiklus mokslui, tikrino dienyną, skatino mokytis. Maironis net į jos sąsiuvinį yra įrašęs palinkėjimą, kuris tapo kelrode žvaigžde: „Vaikeli, mokinkis,/ Lietuve vadin-kis,/ Doros nenustok niekada./ O mokslas daug gali,/ Suteiks jis tau dalį,/ Jei Dievo garbės/ Tau liepi-mai tuščiai neskambės.”

Dubysos krantai traukė labiausiai

Sesers Kotrynos vaikams paau-gus, Maironis nusprendė leisti juos į mokslus. Lenkė prie lietuviybės, skatino gyventi dorai ir mylėti Dievą, stengėsi išmokyti prancūzų ir vokiečių kalbų. Rūpestingas dėdė Danutės širdelėje skiepijo meilę, gėrį ir grožį. Ji Maironį prisimena kaip labai paprastą, uždarą, šalto proto, oficialų, visados išlaikantį atstumą tarp savęs ir kitų žmogų. Gal toks jis pasi-

darė dėl didelės vidinės disciplinos ir valios, bijodamas ir nenorėdamas susikirsti su pasirinktu luomu ir socialine aplinka?

Jis droviai nuo svetimo žvilgsnio ir brutalaus prisilietimo slėpė lengvai pažeidžiamą, jautrų poezijos, įkvėpimo pasaulį. Maironis buvo pareigos ir tvarkos žmogus, pedantiškai tiksliai ir punktualiai atlikdavęs visa, kas reikalinga. Mėgo keliauti. Aplankė Vokietiją, Šveicariją, Italiją. Bet Dubysos krantai traukė ir viliojo labiausiai.

Rūta – labiausiai mėgta poeto gėlė

Augienės atsiminimuose išlikę džiugūs, nuotaikingi prisiminimai iš kelionių su dėde į Palangą, Birštoną, Panemunę. Reikšmingi jai buvo teat-

Sėdi poetė, vaikų rašytoja, dramaturgė Danutė Lipčiūtė-Augienė. Šalia jos – straipsnio autorė.

rų ir parodų lankymai. Maloniausias metas Maironiui buvo pavasaris, kai pievos, žydint neužmirštuolėms bei žibutėms, susiliedavo su dangaus mėlyne. Rūtos buvo mėgstamiausia poeto gėlė. Maironis mėgo fizinį darbą. Žmonės dažnai matydavo jį su kastuvu rankoje, sodinant medelius ir krūmus, besirūpinantį vaismedžiais savo sode, genintį juos, dirbantį kitus darbus. Jis padėjo darbininkams, remontavusiems jo namą Kaune.

Pirmosios bendravimo ir elgesio pamokos

Dėdės namuose gautos ir pirmosios bendravimo pamokos: įvairių švenčių metu buvo sodinama prie stalo su menininkais, valdžios vyrais, vyriausybės nariais, bažnyčios hierarchais. Gražios ir prasmingos akimirkos, patirtos Maironio namuose, suteikė gyvenimui ypatingų spalvų: „Jis buvo kantrus ir atlaidus, mylėjo mane ir mus, vaikus, pratin-davo prie tvarkos. Darydavęs pastabą, kai kabindavome sviestą iš sviestinės, palikdami sviesto paviršiuje duobutes“, – prisimena Danutė.

Maironis buvo stiprus, nesiskųs-davo sveikata, nesilankydavo pas daktarus. Nuosaikiai valgęs, mažai gėręs, nerūkęs, mėgdavo žaisti šachmatais. Rengėsis kukliai ir paprastai. Iš valgių mėgęs prieskučius, rūgusį pieną su bulvėmis, juodą duoną su sviestu, sūriu ir medumi, nemėgo kopūstų. Namuose virėjos nelaikė. Pietus ir vakarienei jam atnešdavo iš seminarijos virtuvės, o sesuo Marcelė

tik pašildydavo. Maironis bute palaikė pedantišką švarą ir tvarką.

Viliojo Valančiaus, Baranausko pavyzdžiai

Augienei teko matyti ir Maironio skausmingas valandas, kai prolenkiško nusistatymo Katalikų Bažnyčios hierarchijos viršūnės jam nesuteikė vyskupo titulo, o jaunieji poetai, nuvertindami jo kūrybą, atvirai šaipėsi iš jo. Tiesa, Maironis, nors ir su tam tikrais sunkumais, gavo titulą: 1903 m. tapo Mogiliovo garbės kanauninku, 1907 m. – Žemaičių kapitulės kanauninku, 1911 m. – prelatu, 1914 m. – Žemaičių konsistorijos oficiolu. Bet vyskupo mitros jam taip ir nebuvo lemta pasiekti, nors jis pagrįstai jautėsi jo nusipelnęs ir jį vilio-

sitete išminties sėmėsi iš profesorių Vytauto Mykoliaičio-Putino, Vinco Krėvės, Prano Skardžiaus ir kt. Čia ji įstojo į „Šatrijos“ draugiją, dainavo chore, rašė eilėraščius. Nuo 1932 m. bendradarbiavo žurnale „Naujoji vaidilutė”.

Gyvenimo pamatas – meilė Lietuvai

1932 metais mirus Maironiui, Augienė labai išgyveno jo mirtį. Kertiniais akmenimis jai liko meilė Tėvynei Lietuvai, lietuviškam žodžiui, tiesai, dorai. Tai tapo jos gyvenimo pamatu. 1936 metais dalyvavo Maironio muziejaus atidarymo šventėje Kaune. Gavusi valstybės stipendiją, tobulinosi Sorbonos Fonetikos institute. Likimo buvo lemta, kad jaunutė, juodakasė žemaitė susipažino su Paryžiuje dailę studijavusiu, vėliau išėivijoje išgarsėjusiu dailininku, daugelio knygų iliustratoriumi Pauliu Augustinavičiumi-Augiu. Ji tapo jo mūza, tapybos įkvėpėja, vaikų motina.

Juodi debesys

Namų šeimos gyvenimą sujaukė rusų okupacija. Neaplenkė ir Danutės artimųjų „plėšrioji raudonoji paukštė”: 1940 metais buvo suimtas ir į Sibirą ištremtas vyriausias brolis Mikalojus, ten jis ir mirė. 1941 metais suimta ir jos sesers Elenos Babonienės šeima, o kartu ir Maironio sesuo Pranciška, kuri mirė tremtyje Ust-Kulome. Juodi debesys tvenkėsi ir virš Augių šeimos. Pasirinkimo nebuvo: arba patiems trauktis į nežinią, arba per prievartą būti išvežtiems gyvuliniuose vagonuose Sibiran. Lipčiūtės-Augienės, motinos ir moters, vidinis balsas pakuždėjo, kad reikia gelbėti vaikus ir gelbėtis patiems. 1944 m. visa šeima išvyko į Austriją, vėliau – į Vokietiją. Net ir sunkioje tremtyje abu menininkai neprarado pusiausvyros: kūrė, rašė, tapė, piešė. Pabėgėliai iš Lietuvos puoselėjo viltį kurį laiką praleisti svetur ir vėl grįžti tėvynėn, deja, svajonėms neteko išsipildyti, teko ieškoti savosios žemės svetur.

Rašė, kad vaikai nesuamerikonėtų

Nuo 1949 metų nuolatine poetės gyvenamąja vieta tapo Jungtinės Amerikos Valstijos. Danutė nuo 1951 metų išitraukė į vaikų žurnalo „Eglutė” bendradarbių gretas: kūrė eilėraščius, prozas vaizdelius, pasakas. Beveik 50 metų ji darbavosi šiame žurnale. Kiekviename vaikams skirtame žurnale „Eglutė” rasime jos pasakų, eilėraščių, lietuviškų papročių aprašymų. Bet ji nesureikšmina savo kūrybinio darbo ir nuolat kartoja, jog „rašė tik tam, kad vaikai svetimoje šalyje nesuamerikonėtų”. Atskiro-mis knygelėmis vaikams išėjo: „Pupos pasaka” (Čikaga, 1970 m.), „Močiūtės dovanėlė” (Čikaga, 1976 m., antrasis leidimas: Vilnius, „Naujasis Lankas”, 2004 m.); „Močiūtės pasakos” (Čikaga, 1983 m. ir 1985 m.). Parašyta nemažai poemėlių, eiliuotų pjesių vaikams, kurios neišleistos, bet buvo vaidinamos lietuvių telkiniuose išėivijoje: „Užburti vaikai”, „Velykos”, „Kalėdų žvaigždė”, „Meškos mokykla”, „Ropė” ir kt. Lipčiūtės-Augienės kūryba alsuoja giedrumu ir skaidrumu, meile lietuviškam žodžiui, savai žemei.

Kur linksta širdelė?

Danutė Lipčiūtė lankė „Aušros” mergaičių gimnaziją ir bebaigdama ją kreipėsi į dėdę patarimo, ką studijuoti. Į Maironio klausimą: „Kur linksta širdelė?” atsakė, kad į literatūrą. Bet prisimena Maironio keistą šypseną ir trumpus žodžius: „Ir Tau ji svilėsiais pakvips.” Jau gimnazijoje buvo parašiusi vaidinimą apie Vytautą, kuris buvo pastatytas ir sėkmingai suvaidintas. Paklausiusi savo širdies įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą ir studijavo lituanistiką, prancūzų kalbą ir literatūrą. Univer-

Visas jėgas skyrė vyro atminimui įamžinti

1960 metais pačiame kūrybinių jėgų žydėjime, vos peržengus 51 metus, klastinga liga pakirto Danutės vyrą – dailininką Paulių Augį. Lipčiūtė-Augienė svetimoje žemėje liko viena su keturiais vaikais: Rasa, Džiugu, Jurgiu, Rūta (gimusia JAV). Ji kantriai nešė savo dalį, dirbo, rūpinosi vaikais. Ramybės nedavė namuose likę vyro eskizai, neišspausdinti, neišleisti jo darbai. Todėl visas jėgas ji skyrė vyro atminimo įamžinimui ir 1967 m. išleido mono-grafiją.

Augienė bendradarbiavo išeivijos lietuviškame laikraštyje „Draugas“, „Šv. Kalėdų aiduose“, žurnaluose „Aidai“ ir „Ateitis“, rašė literatūros, meno temomis. Poetė, jau gyven-dama Putnam, CT, parašė pluoštą proginių eilėraščių, eiliuotų tekstų, kurie virto dainomis ir giesmėmis. Moteris mielai mokė iš šiaudelių verti žaisliukus kalėdinei eglutei papuošti. Paskata kurti buvo meilė artimui, noras pradžiuginti, išreikšti dėkingumą.

Norėjo būti naudinga Lietuvai

1976 metais atsiradus vilčiai ap-lankyti Lietuvą, Augienei gyvenimas įgavo naują prasmę. Per 10 kelionių iš JAV į Lietuvą vežė knygas, žur-nalus, šelpė giminaičius, globojo naš-laičius. Lankė dėdės Maironio muziejų Kaune. Poetė liūdnei ir su skausmu prisiminė, kad, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, net keletą kartų kreipėsi su prašymu – gražinti jai Lietuvos pilietybę, tačiau šiuo klau-

simu buvo užtrenktos durys. Kaip pa-ti poetė sako, „nesvarbu, ar aš turiu Lietuvos pasą, ar neturiu. Aš esu lie-tuvė ir kodėl turėčiau nesijausti ja?“ Negailėdama jėgų ir savo trapios sveikatos, norėjo būti naudinga Lie-tuvai, jai padėti. Lankėsi Lietuvos darželiuose, mokyklose, bibliotekose, susitikinėjo su jaunimu, bendravo su mokytojais, visuomenės ir kultūros veikėjais, inteligentais ir paprastais kaimo žmonėmis.

Rūpindamasi vyro kūrybiniu pa-likimu Augienė Vilniaus dailės mu-ziejui padovanojo jo darbų kolekciją. 1992 m. Lietuvoje išspausdinta jos poezijos knygelė vaikams „Eilėraš-čiai“ su Pauliaus iliustracijomis. Ki-tais metais ji išleido devynias jo darbų reprodukcijas. Jos dėka išleis-tos Pauliaus iliustruotos nuotaikin-gos knygos: „Pupų pasaka“, Salomė-jos Nėries „Eglė žalčių karalienė“, vysk. Motiejaus Valančiaus „Žemai-čių vestuvės“.

Lipčiūtės-Augienės gyvenimas daugeliui mūsų gali būti meilės arti-mui, gailesčio vargšui, atjautos nu-skriaustam pavyzdys. Poetė yra labai stiprios dvasios (nepaisant, kad ne-teko regėjimo), labai jautrios širdies, tikra lietuvi patriotė, nepaprastai mylinti Lietuvą. „Aš supratau, kad žmogus gali būti žmogumi tik atiduo-damas save kitiems. Aš supratau, kad tikroji meilė – tai gyvenimas ki-tiems“, – įsitikinusi Lipčiūtė-Augie-nė.

Irena Nakienė-Valys – JAV LB Rytinės Connecticut apylinkės valdy-bos vicepirmininkė spaudai.

Seminaras Kaliningrade

EMILIJA ALGAUDĖ BUKONTIENĖ

Kasmet Kaliningrado regioninės lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas Aleksas Bartnikas ren-gia seminarą aktualiais darbo klausimais. Šio seminaro, kuris vyko per moksleivių pavasario atostogas, te-ma buvo kūrybiniai aktyvieji meto-dai, apjungiant lietuvių kalbą ir li-teratūrą. Seminaro metu siekta pa-teikti naujausius kūrybinio darbo metodus, mokant kitakalbius lietu-vių kalbos ir literatūros.

Susirinkusius lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojus sveikino Ka-liningrado Švietimo plėtojimo insti-tuto prorektorė Liudmila Anatoljev-na. Sėkmingo darbo linkėjo Lietuvos Respublikos konsulė Sovetske Liuda Kleimionova. Lietuvos Respublikos konsulato Kaliningrade kultūros ata-šė Romanas Senapėdis pasidžiaugė, kad srityje dėstoma lietuvių kalba, supažindinama su etnokultūra.

Seminarą vedė Vilniaus mokyk-los „Lietuvių namai“ vyresnioji mo-kytoja Vilma Vilkytė-Žemaitaitienė ir Nemenčinės vidurinės mokyklos vyresnioji mokytoja Laura Juškaus-kienė.

Šie metai Lietuvoje paskelbti ne tik muziejų, bet ir Maironio metais, nes sukanka 150 metų nuo poeto gi-mimo. Mokytoja Vilma Vilkytė-Že-maitaitienė vedė improvizuotą pamoką apie Maironio kūrybos motyvų paiešką šių dienų žmogaus pasaulyje. Lektorė kalbėjo apie pamoką Lie-tuvos mokykloje, apie tai, kaip vi-zualizuoti Maironio tekstus, ką gali-ma padaryti su tekstu, ar šiuolaiki-

nis žmogus geba priimti XIX a. lite-ratūrą. Mokytoja sakė, kad tekstas – tai priemonė kurti, o Maironio eilė-raščiai yra dainuojami. Grupėse vy-ko kūrybinis darbas.

Nemenčinės vidurinės mokyklos vyresnioji mokytoja Laura Juškaus-kienė kalbėjo apie tai, kaip sudo-minti mokinius skaitymu, apie into-naciją, mokant taisyklingo tarimo, apie loginį kirtį, kvėpavimo prati-mus, lavinant kalbą. Kvėpavimo pra-timai padeda atpalaiduoti raumenis, ugdo vaizduotę. Intonacijos moky-mas neįmanomas be žodžių reikšmių aiškinimo. Išgyvenimai yra svarbūs skaitant bet koki kūrinių, jie padeda išaiškinti kūrinio temą, idėją, prob-lemą, pajusti kūrinio nuotaiką.

Mokytoja Vilma Vilkytė-Žemai-taitienė supažindino su informa-cinių sistemų naudojimu mokant lietuvių kalbos ir literatūros. Moki-niai kalbos mokosi žaisdami ir kur-dami užduotis. Lektorė kalbėjo apie kūrybinius darbo metodus, saviraiškos galimybes, kūrybines dirbtu-ves.

Lektorė Laura Juškauskienė su-pažindino su naujais arba aktyviai-siais ugdymo metodais, jų įvairove, kalbėjo apie tarpdalykinį jungimą, rinkome gražiausią lietuvių kalbos žodį.

Pranešėjos ne tik pateikė teori-nės medžiagos, bet ir vedė praktinius užsiėmimus, naudodamos įvairius metodus: paskaitą, pokalbį, diskusi-ją, improvizuotą pamoką.

Srities lietuvių kalbos mokytojų asociacijos pirmininkas Bartnikas supažindino su 2012 m. darbo planu, numatomais renginiais, padėjo už bendradarbiavimą ir paramą LR Už-

A † A

GRAŽINA LATOŽIENĖ

VAINAITĖ

Iškeliavo į Amžinybę 2012 m. balandžio 14 d., sulaukusi 62 metų amžiaus.

Gimė 1949 m. rugsėjo 26 d. Worchester, Massachusetts. Gyveno Oak Lawn, Illinois.

A. a. Gražina buvo a. a. Reginos ir a. a. Antano Vainų dukra ir a. a. Justino mamytė.

Giliame liūdesyje liko šeima: vyras dr. Kastytis Latoža, dukra Ingrida; sesuo Nijolė ir jos vyras adv. Gintaras Čepėnas, sesers vaikai: krikšto dukra dr. Lina su vyru Ryan Piech ir jų sūnelis Luke, krikšto sūnus dr. Andrius Čepėnas ir jo žmona dr. Jennifer; uošvienė Regina Latožienė; brolienė Rita ir jos vyras Joseph Bagley ir jų dukra Lana; brolienės a. a. Natalijos vyras Edmundas Stukas ir jų dukros Justina ir Maira.

Lankymas antradienį, balandžio 17 d. nuo 5 val. p. p. iki 8 val. vakaro Lack & Sons laidojimo namuose, 9236 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.

Laidotuvės trečiadienį, balandžio 18 d. A. a. Gražina bus išlydėta iš laidojimo namų į Šv. Linus bažnyčią 10400 S. Lawler Avenue, Oak Lawn, IL, kur 11:15 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios, o po šv. Mišių bus palydėta ir palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laid. direkt. Lack & Sons. Tel. 708-430-5700

Mielam

A † A

VYTAUTUI KAMANTUI

iškeliavus Amžinybėn, giliai užjaučiame šeimą, gimines, artimuosius ir kartu liūdime.

Jonas, Edmundas ir Krikšto sūnus
Algis su Loreta Gudėnai

ATLANTIC

Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

sienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentui, Čikagos Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai ir Mažosios Lietuvos fondui, kuris ap-mokėjo mokytojų kelionės išlaidas.

Emilija Algaudė Bukontienė – Ulanov vidurinės mokyklos mokytoja.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčioje“** (2711 W. 71st St., Chicago, IL) trečiadienį, balandžio 18 d., 2 val. p. p. bus rodoma videojuosta, kuri buvo sukurta beveik prieš dvidešimt metų. Tada Čikagoje buvo minimas 50-metis nuo to laiko, kai vokiečių okupacijos metais buvo suimti Lietuvos įkaltai ir uždaryti nacių Štuthof koncentracijos stovykloje. Videojuostoje girdėsime Pilypą Narutį, dr. Adolfą Damušį ir kitus. Meninę to vakaro programą atliko aktorius Vytautas Juodka, Dalia Sruogaitė ir Dalia Kučėnienė. Visi kviečiami dalyvauti. Po programos – užkandžiai. Tel. pasiteiravimui 773-476-2655.

■ **JAV LB Cicero apylinkės metinis narių susirinkimas** įvyks balandžio 22 d., sekmadienį, 10 val. r. šv. Antano parapijos kavinėje po lietuviškų šv. Mišių. Bus skaitomas ataskaitinis pranešimas. Kviečiame gausiai dalyvauti.

■ **Barbaros Armonas knygos „Leave Your Tears in Moscow“** naują leidimą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) balandžio 21 d. 7 val. v. pristatys B. Armonas sūnus Jonas su žmona Dalia. Renginys vyks anglų kalba, mokestis – 5 dol. Tel. pasiteiravimui 773-582-6500.

■ **Balandžio 27 d., penktadienį, visus meno mylėtojus** kviečiame į Čiurlionio galeriją, Jaunimo centre, Čikagoje, kur 7:30 val. v. atidarysime jungtinę parodą „Transformuoti gyvenimai“. Dailininkus, kurie nori dalyvauti parodoje, prašome iki balandžio 21 d. atsiųsti savo darbus į galeriją adresu 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Daugiau informacijos el. paštu laimaa@hotmail.com arba ausrinekerr@comcast.net

■ **Penktadienį, balandžio 27 d., 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) vyks susitikimas su Lietuvos nacionalinio muziejaus Viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos skyriaus vedėju Valdu Steponaičiu. Jis skaitys paskaitą apie Vilniaus katedros archeologinius tyrinėjimus, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų palaidojimus, naują ekspoziciją Katedros rūsiuose. Įėjimas – 5 dol. Tel. pasiteiravimui 773-582-6500.

■ **Gegužės 5 d. 7 val. v. Willowbrook Ballroom salėje** žurnalistė, Lietuvos televizijos laidos „Bėdų turgus“ vedėja Edita Mildažytė pristatys savo knygą „Psimatymas su Lietuva“, dainuos aktorius Kostas Smoriginas. Renginio metu surinktos lėšos bus skirtos Pasaulio lietuvių centrui, priešgaisrinės apsaugos įrengimui. Bilietus galite nusipirkti PLC raštinėje, Maironio lituanis-

tinės mokyklos raštinėje, parduotuvėse „Smilga“ ir „Lietuvėlė“. Daugiau informacijos tel. 708-668-6214 arba tel. 630-915-3110.

■ **Gegužės 6 d. 2 val. p. p. maloniai** kviečiame į Balzeko lietuvių kultūros muziejų (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL), kur vyks Amerikos lietuvių moterų dailininkių parodos „LAWAA-40“ atidarymas. Jūsų laukia įdomūs darbai, vaishės ir programa.

■ **Rinkimai į JAV LB XX Tarybą** Brighton Park vyks gegužės 6 ir 13 dienomis (sekmadieniais) po 10:30 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Nekaltojo Prasidėjimo parapijos Mozerio salėje (4420 S. Fairfield Ave.). Jaunimo centre rinkimai vyks šeštadieniais, gegužės 5 ir 12 dienomis. 8:30 val. r. ir 12:30–1:30 val. p. p. ir sekmadieniais gegužės 6 ir 13 dienomis po 10:30 val. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje. Rinkimų komisijos pirmininkė Salomėja Daulienė, tel. 773-847-4855.

■ **Čiurlionio galerija, Jaunimo centre** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) penktadienį, gegužės 11 d. 7:30 val. v. visus kviečia į Florida lietuvių menininkų darbų parodos „Kryžkelės“ atidarymą. Parodoje dalyvauja 4 autoriai: Saulius Jankauskas, Irma Kirvelienė, Edita Klinkel, Oksana Kofman.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Adrianos Rostovsky parodos „Combined Media in Relief“** atidarymas LR generaliniame konsulate New York (420 Fifth Ave., 3rd Fl., New York, NY) vyks balandžio 24 d. 6 val. v. Apie dalyvavimą prašoma pranešti tel. 212-354-7840 arba el. paštu kons.niujorjas@urm.lt

■ **Putnam balandžio 28 d. 2 val. p. p.** vyks koncertas Neringos stovyklai paremti. Programą atliks vaikų choras „Varpelis“ iš New Jersey. Choro vadovė Birutė Mockienė. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.neringa.org

■ **Kerry Secrest ir dr. Kristinos Maciūnaitės** vedamas savaitgalis Neringos stovykloje vyks gegužės 18–20 dienomis. Šių metų tema – „Laikas“. Daugiau informacijos ir registracijos formas rasite tinklalapyje www.neringa.org

Pirkiau Domšaičio, J.Rimšos, Kasiulio, Žoromskio, Žmuidzinavičiaus tapybos ir P. Rimšos skulptūros darbus
Tel. 708-349-0348

Čikagos lituanistinėje mokykloje šeštadienį, balandžio 14 d., vyko Lietuviško žodžio šventė, skirta Maironio 150-osioms gimimo metinėms. Šventės metu buvo apdovanoti Rašymo ir Skaitymo konkursų laimėtojai. Rašymo konkurso nugalėtojams buvo įteiktos Rašymų fondo premijos.

Nuotraukoje: Rašymų fondo pirmininkas Antanas Rašymas (pirmas iš kairės) su konkurso vertinimo komisijos nariais ir 2-os vietos laimėtojais.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Renginiai Seattle, WA

■ **Balandžio 14 d. – birželio 2 d.** Seattle, WA savo veiklą pradeda lituanistinė mokykla „Linus“. Į visus klausimus atsakymus rasite rašydami Ingai Dabašinskaitei (ingad_@hotmail.com) arba Žanetai Noreikaitei (zanetanor@gmail.com).

■ **Balandžio 21 d. nuo 3 val. p. p. iki 9 val. v.** vyks stovyklos „Lankas“ lėšų telkimo pietūs. Duris svetingai atveria Aušros ir Audriaus Vaštakų namai. 29302 61st Ave., S., Auburn, WA 98001. Stovyklautojų tėveliai vaishins kugeliu, dešrelėmis su troškintais kopūstais bei saldumynais.

■ **Gegužės 19 d., 2 val. p. p.** „Baltic Rites of Spring“. Visos trys Seattle lietuvių šokių grupės pasirodys Seattle pagrindinėje bibliotekoje, „Microsoft“ auditorijoje.

■ **Gegužės 23 d. 7 val. v. kviečiame į** University of Washington, Kane Hall, kur Yale University profesorius Timothy Snyder pasidalins savo mintimis ir pristatys knygą „Bloodlands: Europe between Hitler and Stalin“.

■ **Gegužės 27 d., 12–12:25 val. p. p.** „Seattle Center Exhibition Hall“ (321

Mercer St., Seattle, WA 98109) vyksiančiame Šiaurės Vakarų festivalyje šoks lietuvių tautinių šokių grupės „Lietutis“ ir „Lankas“.

■ **Liepos 22 d., 3 val. p. p.** Lietuvos Dukterys organizuoja Mėlynųjų gegužinę.

■ **Rugpjūčio 12–19 dienomis** Seattle, WA veiks lietuvių šeimų vasaros stovykla „Lankas“. Stovyklos vadovai Tonya (tonyanicoleiverson@gmail.com) ir Artūras (arturas.floria@gmail.com) laukia gražaus būrio vaikų ir jų tėvėlių.

■ **Rugsėjo 1 d., nuo 5 val. p. p. iki 11 val. v. vyks „Lithuanian Heritage Night“** (Stone House 101 Bldg. Roslyn, WA). Seattle ir Portland lietuvių bendruomenės pristatys roslyniečiams ir miesto svečiams lietuvišką virtuvę ir muziką.

■ **Spalio 20 d., nuo 6 val. v. iki 10:30 val. v. šv.** Martyno vakaras ir turgus Latvių salėje (11710 3rd Ave. NE: Seattle, WA). Visos sukauptos lėšos bus skirtos University of Washington Baltijos studijų programai paremti.

■ **Lapkričio 3 d., 3 v. p. p. renkamės** Roslyn, WA kapinaitėse. **Vėlinės.**

Viktė Jankus-Moss daro gaminius iš veltinio. Ji balandžio 28 d. 2 val. p. p. stovykloje „Meno Ataka – 2012!“ ves pamoką „Veltinių darymas ‘Nuno’ technika“.

Nuotraukoje Viktė Jankus-Moss su savo gaminiu. **Velvet S. McNeil/ „The Detroit News“** nuotr.

Vasarvietėje „Gintaras“ (15860 Lakeshore Rd., Union Pier, MI 49129) balandžio 27–29 dienomis rengiama tradicinė lietuvių menininkų darbų paroda „**MENO ATAKA – 2012!**“

Balandžio 27 d., 7 val. v. – 10 val. v. Michigan laiku (EST) – parodos atidarymas su vaišėmis.

Balandžio 28 d., 11 val. r. – 8 val. v. – meno darbų paroda. 5 val. p. p. – 8 val. v. pabendravimas su menininkais.

Balandžio 29 d., 11 val. r. – 4 val. p. p. – meno darbų paroda. 1 val. p. p. Otilijos Kasparaitis pamoka (apyrankių-riešių darymas).

aabs
CONFERENCE 2012

**Baltijos studijų konferencija /
23rd Conference on Baltic Studies**
2012 m. balandžio mėn. 26-28 d. d.

University of Illinois at Chicago, 750 South Halsted, Chicago

Balandžio 27 d. 7:30 v. v. vyks muzikos vakaras, kuriame dalyvaus „Dainavos“ vyrų vionetas (vadovas Darius Polikaitis) ir Amerikos latvių vyrų choras (vadovė Mara Varpa).

Renginys vyks East Terrace. Bilietus į koncertą bus galima nusipirkti prie durų.

<http://depts.washington.edu/aabs/chicago-conf-2012>

sk. 047674